

บทที่ ๖

ตารางคำและความหมายของคำในตาราง

ตารางคำที่ใช้ในภาษาเพอร์บูรณ์.

คำพยางค์เดียวที่ใช้ในภาษาเพอร์บูรณ์ได้เป็นตารางรวบรวมคำ ซึ่งมีทั้งหมด ๒๓ ตาราง เท่ากับจำนวนหน่วยเสียงสระ แต่ละตารางจะมีคำที่ประสมกับหน่วยเสียงสระเดียวกัน การจัดลำดับตารางจะจัดลำดับตามหน่วยเสียงสระ ดังนี้

<u>ตารางที่</u>	<u>หน่วยเสียงสระ</u>
๖	/ i /
๗	/ i: /
๘	/ e /
๙	/ e: /
๑๐	/ ɛ /
๑๑	/ ɛ: /
๑๒	/ ʌ /
๑๓	/ ʌ: /
๑๔	/ ə /
๑๕	/ ə: /
๑๖	/ a /
๑๗	/ a: /
๑๘	/ u /
๑๙	/ u: /
๒๐	/ o /
๒๑	/ o: /

ตารางที่	หน่วยเสียงสระ
๒๒	/ ɔ /
๒๓	/ ɔː /
๒๔	/ ia /
๒๕	/ iːa /
๒๖	/ uɛːa /
๒๗	/ ua /
๒๘	/ uːa /

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้แก่คำด้วย ดังนี้

/ p- /

/ ph- /

/ b- /

/ t- /

/ th- /

/ d- /

/ c- /

/ k- /

/ kh- /

/ ʔ- /

/ m- /

/ n- /

/ ñ- /

/ ŋ- /

/ f- /

/ s- /

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

/ h- /

/ l- /

/ w- /

/ j- /

หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายไจ้คำคัม คังนี้

/ -p /

/ -t /

/ -k /

/ -ʔ /

/ -m /

/ -n /

/ -ŋ /

/ -w /

/ -j /

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในตารางคำจะเขียนด้วยตัวเลข ซึ่งไจ้เลขแทนหน่วยเสียง-
วรรณยุกต์ คังนี้

เลข	1	ไจ้แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์	หน่วยเสียงคำ - ชน
เลข	2	ไจ้แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์	ซึ่งประกอบด้วยเสียง คำ - ะคั๊บ และ
เสียงต่ำวากกลาง - ะคั๊บ
เลข	3	ไจ้แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์	หน่วยเสียงกลาง
เลข	4	ไจ้แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์	หน่วยเสียงสูง - ตก
เลข	5	ไจ้แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์	หน่วยเสียงสูง - ะคั๊บ

เครื่องหมายและอักษรย่อที่ใช้ในตารางคำ

เครื่องหมายนี้ใช้กำกับข้างหน้าหรือข้างหลังตัวเลขแทนเสียงวรรณยุกต์ของแต่ละคำ เพื่อแสดงว่า คำที่ปรากฏอยู่นั้นเป็นส่วนหนึ่งของคำสองพยางค์หรือคำหลายพยางค์ เช่น คำที่เขียนควย 3- ในตารางหน่วยเสียงสระ /a/ ในช่องหน่วยเสียงพยัญชนะต้น /k-/ และช่องหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย /-ʔ/ คือ พยางค์ ka³ ซึ่งอาจจะเป็น /ka³ta:³/กะตา หรือ /ka³thw:²/กะทอ ก็ได้

คำที่เขียนควย -3 ในตารางหน่วยเสียงสระ /e/ ในช่องหน่วยเสียงพยัญชนะต้น /m-/ และช่องหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย /-n/ คือ พยางค์ -men³ ซึ่งเป็นคำว่า /kha³men³/ เขเมน
 ส่วนอักษรย่อที่ใช้ในตารางคำได้อธิบายไว้แล้วใน หน้า ๓๕

ตัวอย่างการอ่านคำในตาราง

ในตารางหน่วยเสียงสระ /i/ คำที่เขียนควย เลข 5 อยู่ในช่องหน่วยเสียงพยัญชนะต้น /p-/ และช่องหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย /-p/ ให้อ่านว่า /pi⁵/ ปีบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางคำพยางค์เดี่ยวที่ใช้ในภาษาเพชรบูรณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๖ หน่วยเสียงสระ / i/

พท. \ พท.	-	/-p/	/-t/	/-k/	/-ʔ/	/-m/	/-n/	/-ŋ/	/-w/	/-j/
1 /p/		5	2 5		-2		3	2 -5	2	
2 /ph/		5	2 5	5		2	1 2	1235	1	
3 /b/			2		2		2 3			
4 /t/		2	2	2 5	2	1		1 3 4	1 2 5	
5 /th/		5	2 5		-5	2 4	1 3		2	
6 /d/		2	2	5			2 5	4		
7 /c/		2 5	2 5	2	2	1 -5	-2	2	1 5	
8 /k/		5					-2 2 3 5	3 5	3	
9 /kh/		2	2 5	2	2	1		1	1 2 5	
10 /ʔ/			2 5		3-	1 3	2	2 5	1 5	
11 /m/			5			5	3-4	3		
12 /n/			2 5			-13 4	-2	4	4 5	
13 /ñ/		2 5		5 2		5	-2 4	2 3 4	5	
14 /ny/			-2	5		1			5	
15 /i/			5				3		2	
16 /s/		2 5	2 5	2 5	-5	1 2 5	1 2 -4	1 2 3	1 2 3	
17 /h/			2		5	2	1 3		1 4	
18 /l/		2 5	-2 5		5	1 5	3 5	2-3	134-5	
19 /w/			2 5	5			2 4	-1 2 -1	2	
20 /j/		2		2						

ตารางที่ ๘ หน่วยเสียงสระ /e/

พท.	พท.	/-p/	/-t/	/-k/	/-ʔ/	/-m/	/-n/	/-ŋ/	/-w/	/-j/
1	/p/		2	5	5		2	3 5		
2	/ph/		2				2 3	2		
3	/b/		2		2			2 3 5	5	
4	/t/			2 5	2 -5	2	-2 5	2 3		
5	/th/									
6	/d/		2	2	2		3	5		
7	/c/	2	2	5				5		
8	/k/	2	2		2- 5			3 5		
9	/kh/	-2	2 5	2		1 2	1 3	1 3		
10	/ʔ/		5		2 5		2	1 2 5		
11	/m/		5	5			1-3 4	3		
12	/n/	2					5			
13	/ñ/									
14	/ŋ/				-5			3-		
15	/f/				5					
16	/s/		2 5				2 3 4	1 2 3 4	5	
17	/h/	2	2 5				1	1		
18	/l/		5	2 5	5	2 4	4	2 3	2	
19	/w/						5			
20	/j/		5						4	

ตารางที่ ๑๐ หน่วยเสียงสระ /ε/

พท.	พท.	-	/-p/	/-t/	/-k/	/-ʔ/	/-m/	/-n/	/-ŋ/	/-w/	/-j/
1	/p/		5		2	5	1		1	1	
2	/ph/		5			5		3			
3	/b/				2			-3	5	5	
4	/t/		5		2	3	1		1	4	1
5	/th/			5							
6	/d/							3			
7	/c/				2		3			1	5
8	/k/		5		2		-3	3	3		
9	/kh/					5			1	3	
10	/ʔ/		5	5		5		3	3		
11	/m/		5			2	5				
12	/n/							4			
13	/ñ/					-5			3		
14	/n̄/		5		5				4	3	
15	/f/		5								
16	/s/					5			3		
17	/h/				2						
18	/l/		-2			5					
19	/w/		5			5		4	3		
20	/j/				2				3		

ตารางที่ ๑๒ หน่วยเสียงสระ /u:/

พท. \ พท.	-	/-p/	/-t/	/-k/	/-ʔ/	/-m/	/-n/	/-ŋ/	/-w/	/-j/
1 /p/		5	5	2	2			2 3		
2 /ph/		5	5	5				2- 3		
3 /b/		5	2	5		4	4	23 5		
4 /t/			5	2	5			2 4		
5 /th/		5	5	2			-2	5		
6 /d/				2			5	2		
7 /c/				5		3				
8 /k/				5				-2		
9 /kh/			5	5		1 5	4	1		
10 /ʔ/			2	2	2 3-	5	2			
11 /m/				2			1 2	1 2		
12 /n/				5				4		
13 /ñ/			5	5						
14 /ŋ/			5	5		5				
15 /ɛ/			5	2						
16 /s/					-5	2		4 5		
17 /h/			5	2		4		1 3		
18 /l/		5				-4		5		
19 /w/										
20 /j/			5	5						

ตารางที่ ๑๓ หน่วยเสียงสระ /w:/

พท. \ พท.	-	/-p/	/-t/	/-k/	/-ʔ/	/-m/	/-n/	/-ŋ/	/-w/	/-j/
1 /p/	1 3					5	2			
2 /ph/	2		-4 5				1 3 5			
3 /b/	-2						2			
4 /t/	-2 5			-4-		3	3 5			
5 /th/	1-2	5		4						
6 /d/	5	4				3	3			
7 /c/	3		4				5			
8 /k/	-2 -5			4 5				3		
9 /kh/	2 3	5					1 2-3			
10 /ʔ/	2 5		4				3	3	4	5
11 /m/	2 5	4	5				2 3			
12 /n/										
13 /ñ/	-2 5		5				2 3	3		
14 /ŋ/	3 -4	4-	5							
15 /f/			4 5			2	1 2 5			
16 /s/	-1 3 5	4					3			
17 /h/	1	5	4				1 2 3			
18 /l/	2	4 5		5		2	1 3	-3		
19 /w/	3									
20 /j/	5		4			2	2			

ตารางที่ ๑๖ หน่วยเสียงสระ /a/

พท.	พท.	-	/-p/	/-t/	/-t/	/-ʔ/	/-m/	/-n/	/-ŋ/	/-w/	/-j/
1	/p/		2 5	2 5	2	2	-2 5	2 3 5	1 2 3 5	-1 2 3 5	2 3
2	/ph/		5	2 5	2 5	2 5	1 2 4	1 2	1 2 5	1 2 3	1 2 3 5
3	/b/		2	2	2 5	2 -5	-2 4	3 5	2 5	2 5	2 5
4	/t/		2 5	2	2 5	5	2 3 4	-1 2 5	1 3 5	1 2 3 5	1 2 3 5
5	/th/		5	2 5	2 5	-5	1 2 4	-2, 5	1 2 3	1 2 3 4 5	1 2 3
6	/d/		2	2	2	2	2	2 5	2 5	2 5	1 2 5
7	/c/		2 5	2	2 5	2 5	-2 5	2 3	2 3 5	2 3 5	2
8	/k/		2 5	2	2	2 3	-2 3 5	2 3 5	2	5	2 3 5 2 3 5
9	/kh/		2 5	2 5	5	2 3	-1 2 3 5	1 2 4 5	1 2 3 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4, 5
10	/ʔ/		2	2	2	3	-2 3 4 5	1 2 3 5	-1 2 3	2 5	2 3
11	/m/		2 5	2 5	2 5		3 4 5	1 2 3 4	1 2 3	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
12	/n/		-2 5	-2 5	2 5	5	1 2 3	2 3 5	1, -2 3	1 2 3	1 2
13	/ñ/		2 5	5	5	2 5	-1 2 3 4 5	1 2 3	1 2 3	-2, -3	2 3
14	/ŋ/		5	2 5		5	1 2 5	2		1 2 3 4 5	3 5
15	/f/			2 5	2 5	5		1 2 4	1 2 3	4	1 2 3
16	/ç/		2 5	2 5	2 5	2 3 5	1, -2 3 5	1 2 3 4 5	1 2 3 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
17	/h/		2 5	2 5	2 5		1 2 3	1 3 4	2 3	1 2 3	1 2 3 4
18	/l/		2 5	-2 5	2 5	-2 -5	-1 2 3 5	-1 2 3 5	1 2 3	1 2 3 4 5	1 2 3 5
19	/w/		5	2 5	5	5	1 5	-1 2 3	1 2 4	3 5	1 2 5
20	/j/			2	2		-2	2	3 5		

ตารางที่ ๑๓ หน่วยเสียงสระ /a:/

พท.	พท.	-	/-p/	/-t/	/-k/	/-ʔ/	/-m/	/-n/	/-ŋ/	/-w/	/-j/
1	/p/	2 3 5	4	4	4		-2 3	2 3 5	2	2 3	2 3 5
2	/ph/	1 2 3 4 5	-5	5	4 5		1 2	1 2 3 1		3 5	1 2 3 4
3	/b/	2 3 5	4	4	4		-2	2 3 5	2 3	3	2 3 5
4	/t/	1 2 3	4	4	4			-2 5	2 3 5	2 3 5	2
5	/th/	1 2 3 4 5	5	4 5	4 5		1 -2	1 2 3	1 2 3 5	2 5	-2 3 5
6	/d/	2 3	4	4	4		2 5	2 3 5	2 3 5	2 3 5	-2 5
7	/c/	2 3	-4	-4	4 5		2	2 3	2 -3 5	2 3 5	-2 3
8	/k/	2 -3 5	4	4	4		2 5	2 3 5	2 3 5	2 3 5	2 3 5
9	/kh/	1 2 3 4 5	4 5	4 5	5		-1 2 4 5	1 2 5	1 2 3 4 5	1 2 3 5	1 2 3 5
10	/ʔ/	1 2 5	4	4				2 3 5	2 3 5	2 3	2 5
11	/m/	1 2 3 5	5	4 5	4 5		-2 5	1 2 3 5	1 3 5	3	1 2 3 4 5
12	/n/	1 2 3 4 5	5	4 5	5		1 2 5	1 2 3	2 3	1 2 5	2 3
13	/ŋ/	-1, -2 3 4	4 5	5	5		1 2 3 4	2	2 3	2 5	5
14	/w/	2 -3	5				2 3	2	5	3 5	1 2 3 4
15	/f/	1 3 4 5		4 5	4 5			1 2	1 2	5	1 2 3 4
16	/s/	1 2 3 4 5	4 5	4	4 5		1 2 4	1 2	1 2 3 5	1 2 3 4 5	1 2 3 5
17	/h/	1 2 3 4	4	4 5	5		1 2 3 4	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 4 5	1 3 5
18	/l/	1 2 4 5	4 5	-4 5	5		-1 2 3	1 2 5	-1 2 3 5	1 2 5	1 2 3 5
19	/w/	-1 2 3 4 5	5	4 5	5			1 2 3 4	1 2 3 4	2 3	1 2 4
20	/j/	2 3 5		4	4		2	-2 5	2 3 5		2

ตารางที่ ๑๘ หน่วยเสียงสระ /u:/

พท.	พท.	-	/-p/	/-t/	/-k/	/-ʔ/	/-m/	/-n/	/-ŋ/	/-w/	/-j/
1	/p/	2 3 5		0 5	4		2	2			
2	/ph/	1 2 4		4	4			2			
3	/b/	-3 5	4	4				-2			
4	/t/	-2 3 5	4	4			2 3	-2			
5	/th/	1 2 3	5	-5				2			
6	/d/	2 3 4		4	4						
7	/c/	1 2	4	4			2	2	2		
8	/k/	2 3 5	4	4							
9	/kh/	2 3 4 5		4				2			
10	/ʔ/	1 2 3	4	4							2
11	/m/	1 3 5	4	5	5			-2			
12	/n/	1						-2			
13	/ñ/	4 5									
14	/ŋ/	2									
15	/f/	2		5							
16	/s/	1 2 3 4 5	4 5	4 5				1 2			
17	/h/	1 2 3 4 5	4 5	4 5	4						
18	/l/	-2 3 4	4 5	-4	5						
19	/w/	3									
20	/j/	1 3						2			

ตารางที่ ๒๐ หน่วยเสียงสระ /o/

พท. พท.	-	/-p/	/-t/	/-k/	/-ʔ/	/-m/	/-n/	/-ɲ/	/-w/	/-j/
1 /p/		5	2	2 5	2 5	2	2 3	2 3 4		
2 /ph/		5	2 5	2 5	5	1 2	1235	1 2		
3/b/			2	2	2	3	2	2 3 5		
4 /t/		2	2	2	5	2 5	5	1,234		
5 /th/		5	5	2 5		1 3	2 5	1 2 3		
6 /d/				2		2		2 3,5		
7 /c/		2	2	2 5		2 3	2 3	2 3		
8 /k/		2	2	2	-2 5	2 5	3 5	2 -5		
9 /kh/		2 5	2 5	5	2 5	1 2	1 2 5	2		2
10 /ʔ/		2	2	2	๕	2	5	2,3 5		4
11 /m/			5	2 5	2 5	5	2 3 4	3- 4		
12 /n/		5	5	5		-1 2	-1	2		
13 /ɲ/			5	5	-5	2 4				
14 /ŋ/		2	5	5	5	2	3	2		
15 /f/			2- 5	5			1	5		
16 /s/		2 5-	2 5	2 5	5	124	1 4 5	1234		
17 /h/			2	2 5		1 2 3	1 2	1 4		
18 /l/		2 5	2 5	2 -5	5	12345	1 2 3 5	1 2 4		
19 /w/				5			2	2		
20 /j/			2	2	2			5		

ตารางที่ ๒๑ หน่วยเสียงสระ /o:/

พท. \ พท.	-	/-p/	/-t/	/-k/	/-ʔ/	/-m/	/-n/	/-ŋ/	/-w/	/-j/
1 /p/	2-3 5		4 5	4			2	3 4		2
2 /ph/	1 2 3		4 5	5			12-3	2 3		-2
3 /b/	2 4		4	4						2
4 /t/	2 3 5			4			-2 -5	3-		-3
5 /th/		5	5				-1 2			
6 /d/	-3		4				2	3		2 5
7 /c/	3 5		4	4		2	2	-3		
8 /k/	2 5	4	4	4 5			2	2 3		2
9 /kh/	4-		5	4 5			1	1 3 5		
10 /ʔ/	1 3 5	4	4	4 5			2 3-	3		2 4
11 /m/	4 5					2 3	-2	2 5		-2
12 /n/	2			4			2			
13 /ñ/		5	5	5			2 4	2		
14 /ny/	2 3			5				5		4
15 /f/										
16 /s/	12345	5	4 5	4		1	3 5			
17 /h/	1 3					1 2	1	1		1 2
18 /l/	123-45	5	5	5			5	2 3		
19 /w/	2 3 4		4	4 -5						2
20 /j/	5		-4							-5

ตารางที่ ๒๒ หน่วยเสียงสระ /ɔ/

พท. พท.	-	/-p/	/-t/	/-k/	/-ʔ/	/-m/	/-n/	/-ŋ/	/-w/	/-j/
1 /p/				2 5	2 5 1			-1 3		
2 /ph/					2 5			3		3
3 /b/					2			3 5		
4 /t/					-2 5			1 3 4		1 4
5 /th/					2	-3	3	3		4
6 /d/				5	2			3		
7 /c/				2 5	2			1 5		
8 /k/		5	5	5	2 5	3		3 5		1
9 /kh/				5	2 5			3 4		4
10 /ʔ/			2 5		2 3-			3		1
11 /m/					2 5	-3		3		4
12 /n/			5	5	2 5			-3		
13 /ñ/				5	2 5	-3		3		1
14 /ŋ/				5	2 5	3	3			1
15 /f/										
16 /s/				5	2 5	4				1
17 /h/					2 5			-1		
18 /l/		2-		5	-2 5		3 4	4		3
19 /w/								3		
20 /j/				5	2		3	3		

ตารางที่ ๒๓ หน่วยเสียงสระ /อ:/

พ.ท.	พ.ศ.	-	/-p/	/-t/	/-k/	/-ʔ/	/-m/	/-n/	/-ŋ/	/-w/	/-j/
1	/p/	1 2 5	4	4	4		2 5	235	2 3 5		2 3 5
2	/ph/	1235		5	4 5		1 5	2 3	1 2 5		2 5
3	/b/	2 3	4	4	4			2 3 5			5
4	/t/	2 3, 5	4	4 5	4'		2	2 3 5	2 5		-235
5	/th/	-235	5	4 5	4 5			1 2 5	1 2 5		1 2
6	/d/	2 -5		4	4			2 3	2		2
7	/c/	2 3 5	4	4 5	4		2 3 5	2 5	2 3, 5		3 5
8	/k/	1235	4	4	4 5			2 3 5	2 3		2 3 5
9	/kh/	12345	4 5	4	4 5		1	1245	1 2 5		2 3 5
10	/ʔ/	2 5		4	4 5		2 3 5	-235	2		2 3 5
11	/m/	1234	4 5	5	4 5		2	2 3 5	1 2		1 2
12	/n/	2 3 5	5		4 5		1, 2 5	1 2	1 2 5		1 3 5
13	/ñ/	2		5	5		2 5	-125	5		2 4 5
14	/ŋ/	2 5	5	5	4 5		2	1 2 3	5		2
15	/ɿ/	3 5			5			3 5	2 5		1 2
16	/s/	1234	4 5	4 5	4 5		2 4 5	1-2345	1235		2345
17	/h/	1234	4	5	4		1 2 4	1235	2345		1245
18	/l/	-1235		4 5	4 5		1, 2 5	1 2, 5	-1235		1 2 5
19	/w/	1 2		5	4 5			2 3			
20	/j/	-5		4	4		2	2			5

ตารางที่ ๒๕ หน่วยเสียงสระ /i:a/

พท. \ พย.	-	/-p/	/-t/	/-k/	/- /	/-m/	/-n/	/-ŋ/	/-w/	/-j/
1 /p/	2 5	4		4		3	3	3 4	3	
2 /ph/	2 5	5					2 4	2 4		
3 /b/	2 5	-4	4				-2	3	5	
4 /t/	5							2	-1 3	
5 /th/		5					2	1 3	2 3	
6 /d/	-5		-4			-2		-2	2 3 -5	
7 /c/		5				2 -5	2		-5	
8 /k/	2 3 5	-4	4			2	2	2 3 5	2 3 5	
9 /kh/	3	-4	4			1 3	1 2 3 4	1 2	1 2 4	
10 /ʔ/		-4				3 5		2 5	5	
11 /m/	2					3	-1 5	2 4		
12 /n/	4					1 2	-1 2	1 2 3 1	3 5	
13 /ñ/	4								3	
14 /ŋ/	3	5				3	5	3		
15 /f/										
16 /s/	1 3	4	4	4		1	2 3 4	1 2 3 4	1 3 4	
17 /h/	3 4 5						2 4	2 3	2 5	
18 /l/	2 3	5				3 4 5	1 3	-1 2 3 5	1 5	
19 /w/				5			1 2	3		
20 /j/		4	4							

ตารางที่ ๒๖ หน่วยเสียงสระ /u:a/

พท. \ พท.	-	/-p/	/-t/	/-k/	/-ʔ/	/-m/	/-n/	/-ŋ/	/-w/	/-j/
1 /p/				4				2 3 5		2 3
2 /ph/	3 4		4	4			3			
3 /b/	2 3							-5		5
4 /t/							2			3
5 /th/	1 3			5			-2 3	2		
6 /d/	3		4	-4			2			2
7 /c/	2						3			
8 /k/	2 5	4		4			3 5	5		3
9 /kh/	-1 2	5					3 4	1 2 3		
10 /ʔ/	2 4 5	4		5		3 5	5	5		3 5
11 /m/	2 3			5			1	1 2		3
12 /n/	1 5							4		2
13 /ñ/	-4									3
14 /ŋ/			5	4 5			3			
15 /ɸ/	2		5	4			1 3	2 5		5
16 /s/	1345	5		4 5		2 3 5	3	3 4		3
17 /h/	2 3		4 5				2			
18 /l/	1	4	5	4 5		1234	3	1 4 5		3 5
19 /w/										
20 /j/				4 5			5			

ตารางที่ ๒๘ หน่วยเสียงสระ /u:a/

พยางค์	-	/-p/	/-t/	/-k/	/-ʔ/	/-m/	/-n/	/-ŋ/	/-w/	/-j/
1 /p/	2		4	4			3	3		3
2 /ph/	1 2 5				5	2	2	2 3 4		2
3 /b/	2 3		4	4		2	2 5	3		-2 3
4 /t/	2						3	2		5
5 /th/	1 3			5		4 5	2 3 4 5	2 3 5		2 4
6 /d/			4	-4			2 3	2 5		
7 /c/	2 3	4	4 5	4			2 3	2		
8 /k/	2 3 5		4		5	2	2	2 5		② 3 5
9 /kh/	1 2 4 5	4 5	4	4 5		2 4	1 2 3 4 5	1 2 3 5		1 2 3
10 /ʔ/	3	4	4		5	3	2 5			2 3
11 /m/	2 4		4	4		5	1 2 3 5	3		1 2 3
12 /n/	2		4	4		2	2	3		2 3
13 /ñ/	3	5				1	2	2		5
14 /ŋ/	2 5		5	5		2 4		2 5		4
15 /f/										
16 /s/	3 5	4	4 5		5	4	1 2 3 5	1 2 3		1 2 3 4
17 /h/	1 3 5	5	4 5		5	3	1 3 4	1 2 3 4		1 2 3 4
18 /r/	1 4	5	-4 5		5	2	2 5	1 3		1 2 3
19 /w/										
20 /j/	2				4			5		

ความหมายของคำที่ใช้ในภาษาเพชรบูรณ์

คำพยางค์เดียวที่ใช้ในภาษาเพชรบูรณ์เท่าที่รวบรวมได้มีอยู่ ๓๐๕๓ คำ ทั้งนี้ มีทั้งคำที่ใช้ในความหมายตรงและไม่ตรงกับภาษากรุงเทพฯ คำที่ใช้ในภาษาเพชรบูรณ์ เมื่อเปรียบเทียบกับคำในภาษากรุงเทพฯ อาจจะแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ ๓ ประเภท ดังนี้

- ๑. คำที่มีใช้เฉพาะในภาษาเพชรบูรณ์ คำเหล่านี้ไม่มีใช้ในภาษากรุงเทพฯ จึงได้อธิบายความหมายไว้ควย
- ๒. คำที่มีใช้ทั้งในภาษาเพชรบูรณ์และภาษากรุงเทพฯ คำเหล่านี้ในบางกรณีอาจจะใช้ในความหมายตรงกันก็ได้ แต่ในบางกรณีในภาษาเพชรบูรณ์ยังใช้ในความหมายอื่นได้อีก
- ๓. คำคนละคำกัน แต่ในภาษาเพชรบูรณ์และภาษากรุงเทพฯ ใช้ในความหมายเดียวกัน ก็จะได้อธิบายโดยเฉพาะแต่ละประเภท ดังนี้

๑. คำที่มีใช้เฉพาะในภาษาเพชรบูรณ์ (๑) ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ pi: 5 / ปี 'โรคชนิดหนึ่งเกิดกับเด็กอ่อน มีอาการแพ้เครื่องหอม เล็บเขียว
ไม่กินนม' เซน

/ dek²ทอ⁵khon² ni: 5 pen² pi: 5 /
เด็กน้อยคนนี้เป็นปี 'เด็กคนนี้เป็นปี'

/ pe: 2 / เป 'แมนแต่เพอะทะ' เซน
/ mi: t⁵ du: aŋ² ni: 5 pe: 2 caŋ² /

มีคดวงนี้เปจ้ง 'มีคเลนนี้เปจ้ง'

คำที่ใช้ในภาษาเพชรบูรณ์ที่จะอธิบายความหมายในที่นี้ มีทั้งคำที่เก็บคำพยางค์เดี่ยว ซึ่งใครรวบรวมไว้ในตาราง คำสองพยางค์ และคำหลายพยางค์ ซึ่งใครรวบรวมพยางค์ปรากฏเป็นส่วนหนึ่งของคำเหล่านั้นไว้ในตารางควย

๒ ในที่นี้จะไม่ลอกความหมายของคำที่ใช้เป็นข้อมูล เพราะได้อธิบายแล้วข้างบน

- / pe:3 / เป็ ยับ, ยุง, ไม่เป็นระเบียบ (ใช้กับ นม) เช่น
 / wi:1 phom1 ma:2 di:2 di:2 pe:3 mat2 /
 หัวนมมาติดเป็หมด
- / pɛ:t5 / แปด 'เด็ดออกมา' เช่น
 / pɛ:ŋ5 pɛ:t5 ʋə:k4 ma:2 nam2 hu:2 pha:4 /
 แป้งแปดออกมานำรู่ผ้า 'แป้งแปดออกมาตามรู่ผ้า'
- / pə:t4 / เป็ด 'เป็ด' เช่น
 / khəj4 pə:t4 nɯ:a5 /
 ขอยเป็ดเนื้อ 'ฉันเป็ดเนื้อ'
- / pun5 / ปุง 'ยื่นออกมาจนน่าเกลียด' เช่น
 / ta:2 han4 thə:ŋ5 pun5 caŋ2 /
 ตานันทองปุงจิ้ง
- / pok2 / ปก 'ชื่อปลาชนิดหนึ่ง ลักษณะคล้ายปลาตะเพียน ที่หางมีสีแดงแซม
 เล็กน้อย' เช่น
 / paj2 wa:n3 hɛ:1 daj5 tɛ:3 pa:2 pok2 /
 ไปหวานเหไคแปปลาปก 'ไปทอดเหไคแปปลาปก'
- / po:k4 / โปก 'เกือบจะล้น' เช่น
 / lok2 phom1 la:j1 con2 hu:a1 po:k4 /
 หลกนมหลายจนหัวโปก 'ถนมมากจนหัวโปก'
- / pɔ:2 / เปาะ 'ชักชวนกันไป' เช่น
 / pɔ:2 mu:3 paj2 kin2 law4 /
เปาะหมูไปกินเหล้า 'เปาะเพื่อนไปกินเหล้า'

/ phin³ / ผิง 'ไม่เท่ากัน' เช่น
 / hak⁵ lu:k⁵ ja:³ haj⁴ phin³ kan² /
 รักลูกอย่าให้ผิงกัน 'รักลูกให้เท่ากัน'

/ phε⁵ / แพะ 'แพลง' เช่น
 / ña:n³ paj² di:² di:² kha:¹ phε⁵ /
 ข้างไปคีชีขาแพะ 'เดินไปคีชีขาแพะ'

/ phε:n³ / แฉง 'รินแจก' (รินเหล้า) เช่น
 / phε:n³ law⁴ kan² tε:³ we:n² /
แฉงเหล้ากันแต่เวน 'แฉงเหล้ากันแต่วัน'

/ phuk⁵ / พึก 'ซื้อผักชนิดหนึ่ง' เช่น
 / paj² su:⁵ phak² phuk⁵ ma:² nu:n⁴ /
 ไปซื้อผักพึกมานี้

/ phaw² / เพา 'ส่วนล่างของแหซึ่งเป็นส่วนที่ทบขึ้นมาแล้วใช้เชือกผูกกับส่วนบนไว้
 เพื่อไม่ให้ปลาออกไปได้' เช่น
 / hε:¹ pa:k⁴ han⁴ phaw² lək⁵ /
 แหปากนั้นเพาลึก

/ phaj² / โฟ 'เย็บแผลหรือหญาคาให้เขาเป็นคัม (คำกริยา) และ 'คัมของ
 หญาคาหรือแผลที่เย็บแล้ว' (คำลักษณนาม) เช่น
 / phaj² ña:⁴ daj⁵ cak² phaj² /
โฟหญาคาได้จักโฟ 'โฟหญาได้จักโฟ'
 (กริยา) (ลักษณนาม)

/ phu:¹ / ผู 'ซื้อต้นไม้ชนิดหนึ่ง' เช่น
 / dek² kw:⁵ tok² kok² phu:¹ /
 ได้กนอยตกกนผู 'ได้กนตกนผู'

/ phɔʔ⁵ / เพาะ ‘เอาสิ่งของไปรวมสมทบในการทำบุญ’ เช่น
 / ʔaw² khɔ:ŋ¹ paj² phɔʔ⁵ ba:n⁵ bu:at⁴ /
 เอาของไปเพาะบานขาว

/ phum:ak⁴ / ผีอก ‘วัตถุสานด้วยไม้ไผ่เล็ก ๆ มีเชือกยึดให้เป็นแผ่น ใช้สำหรับ
 กั้นไม่ให้ปลาฉลามไปได้อีก’ เช่น

/ ʔaw² phum:ak⁴ paj² kan⁵ waj⁵ wa:n³ hɛ:1 /
 เอาผีอกไปกั้นไว้หวานแท้ ‘เอาผีอกไปกั้นไว้ทอดแท้’

/ be:2 / เบ ‘ใหญ่’ (คำขยายนาม) เช่น

/ na:4 be:2 /
 หนาเบ

/ bɛʔ² / บ๊ะ ‘เลี้ยงงาน, งานหนักไม่เอาเขาไม่สู้’ หรือใช้ว่า / khi:4 bɛʔ² /
 ช**บ๊ะ** เช่น

/ het⁵ wi:ak⁵ lɛ:w⁵ khi:4 bɛʔ² /
 เข็ดเวียกแล้วบ๊ะ ‘ทำงานแล้วบ๊ะ’

/ bɔ:t⁴ / เปิด ‘แหงหน้าคุณไม่ได้ของชายชวา’ เช่น

/ mu:a² tɛ:3 bɔ:t⁴ lɔ:j² bɔ:3 hen¹ tɔ:2 /
 มัวแต่เปิดเลยบเห็นตอ

/ bat² / บัด ‘เมาแตกจนเกือบเป็นลม’ เช่น

/ ta:k⁴ dɛ:t⁴ la:j¹ lɛ:w⁵ bat² dɛ:t⁴ /
 ตากแตกหลายแล้วบัดแตก ‘ตากแตกมากแล้วบัดแตก’

/ bak⁵ / บัก ‘โอ้, นาย’ (คำนำหน้าเพศชาย) เช่น

/ bak⁵ dɛ:ŋ² /
บักแดง

- / baj⁵ / ไ้ ‘แกะเอาแต่เนื้อ’ เช่น
 / baj⁵ pa:² ʔaw² ka:ŋ⁵ ʔə:k⁴ /
 ไ้ปลาเอาก้างออก
- / ba:n³ / บาน ‘เป็นรอยแหว่งเข้าไป’ (ใช้กับไม้) เช่น
 / mi:t⁵ ba:n³ /
 ไม้คาน
- / ba:j³ / บาย ‘เอาข้าวไปหมกไว้ในขันข้าวเหนียว’ เช่น
 / khaw⁴ ba:j³ pa:² /
 ข้าวบายปลา
- / bun³ / บุน ‘พันธุ์ไม้ประเภทหวายจำพวกหนึ่ง’ เช่น
 / ma:k⁴ bun³ kin² se:p⁵ di:² /
 หมากบุนกินแซบดี ‘หมากบุนกินอร่อยดี’
- / bun³ / บุง ‘บริเวณที่ลุ่มและมีต้นไม้ขึ้นอยู่’ (ใช้เป็นคำนำหน้าชื่อ ตำบล
 หมู่บ้าน หลายแห่ง) เช่น
 / bun³ ɲa:ŋ² / บุงยาง
 / bun³ nam⁵ taw⁵ / บุงน้ำเตา
 / bun³ phak² hom¹ / บุงผักหม
 / bun³ kha:⁵ / บุงคลา
- / boʔ² / โปะ ‘ทุบให้แตก ออกเป็นสองซีก’ เช่น
 / boʔ² ma:k⁴ pha:w⁵ /
 โปะหมากพร้าว
- / ka³ bi:an² / กระเปียน ‘ภาชนะสานด้วยไม้ไผ่รูปร่างกลมแบน สำหรับใส่ของ มี-
 ดั้งและก้นลาดยกรวด’ เช่น

/ the:² khw:^๓ saj³ ka³bi:an² khaw⁴ /
 เของใส่กระเป็ยเนา

/ tɔ:^๕ / เ็ย ‘การแสดงชนคทหนึ่ง ผู้แสดงจะตองร้งเป็นกลอนแะรำไปควย’
 (ใ้เป็นกรียา หมายถึง แสดงเชนนัน) เชน

/ phu:⁴ han⁴ tɔ:^๕ ken³ can² /
 ผู้นเ็ยเกงจ้ง

/ tɔ:^๒ / เาะ ‘ช้คทาทำใหลมลง’ เชน

/ ja:³ tɔ:^๒ kha:¹ nɔ:^๕ /
 อยาเาะชานอง

/ tɔ:⁵ / ตอ ‘การสอยผลไม้โดยใ้ตะกร้อ’ (ใ้เป็นกรียา) เชน

/ tɔ:⁵ ma:k⁴ mu:an³ /
 ตอหมากมวง

/ tɔ:^๓ / ตอย ‘ใ้ไม้สอยหรือเชียวัตถุใ้ตกจากที่สูง’ เชน

/ ha:¹ maj⁵ ma:² tɔ:^๓ ɾaw² mu:ak⁴ /
 หาไม้มาตอยเอาหมาก

/ tu:aj³ / เ็ย ‘เก็อบจะหลุด ; หอย’ เชน

/ sin⁴ tu:aj³ /

ช้เ็ย

/ sop² tu:aj³ /

สบเ็ย

‘รวเ็ยปากเ็ย’

/ thit⁵ / ทิต ‘ค้ำที่ใ้หน้าหน้าช้อช่าย’ เชน

/ thit⁵ saj¹ /

ทิตใ้

- / thaj² / ไทย 'คน' 'เซ่น'
 / thaj² da:n³ /
 ไทยคาน 'คนบ้านนอก'
 / thaj² taj⁵ /
 ไทยโต (เป็นคำที่ใช้เรียกชาวภาคอีสาน)
 / thaj² ba:n⁵ haw² /
 ไทยบานเรา
 / thaj² hu:an² /
 ไทยเรือน 'คนที่อยู่บ้านเดียวกัน'
 / thaj² ta³ la:t⁴ /
 ไทยตลาด 'คนที่อยู่ในบริเวณตัวเมือง'
- / tha:n⁵ / ทาง 'คั่นนาที่จะเปิดเป็นช่องทางรับน้ำเข้าสุนา' 'เซ่น'
 / thit⁵ mi:2 pə:t⁴ tha:n⁵ /
 ทิดมีเปิดทาง
- / thu:3 / ทุ 'โทยเข้ามาอย่างแรง , พลุเข้ามา' 'เซ่น'
 / kin³ sop² thu:3 ma:2 saj³ dan² /
 กลิ่นศพพุดมาใส่คัง 'กลิ่นศพพุดมาใส่จุก'
- / thu:n² / ทุ 'พืชกินหัวประเภทหนึ่ง คล้ายเผือก แต่ใบสีเขียวอ่อนกว่าใบ-
 เผือก' 'เซ่น'
 / khut² hu:a¹ thu:n² ma:2 /
 ชุกหัวพุดมา
- / thia?⁵ / เตี้ยะ 'สุกจนอม' (ไซ้กับ ผลไม้) 'เซ่น'
 / ku:aj⁵ ni:4 thia?⁵ di:2 /
 กลวยนี้เตี้ยะคี

/ thu:an² / ทวน 'ไม้ไผ่หรือไม้รวกที่เล็ก ๆ ที่เอามามัดรวมกัน ใช้จุดเวลาออกไป พุงหน้าในเวลากลางคืน หรือเวลาไปจับกบ' เช่น

/ mu:t⁵ lɛ:w⁵ taj⁵ thu:an² paj² /
มีดแล้วไ้ทวนไป 'มีดแล้วจุดทวนไป'

/ de:³ / เด 'ยื่นอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายออกไป' เช่น

/ de:³ mu:² paj² khw:¹ ta:ŋ² mɛ:³ /
เดมือไปขอสตาจแม่

/ duk² / ดึก 'เกร็งตัวเพื่อที่จะออกแรงก้าวไปสู่ที่สูง' เช่น

/ duk² khun⁴ ta:²liŋ³ /
ดึกขึ้นตลิ่ง

/ do?² / เตะ 'การกระดกดินขึ้นลงแล้วทำให้เกิดเสียงขึ้น เสียงนี้ใช้เรียกสุนัข' เช่น

/ do?² pa:k⁴ w:⁵ ma:¹ /
เตะปากเอ็นหมา 'เตะปากเรียกหมา'

/ da:ŋ² / ดาง 'วัตถุसानด้วยคายเป็นตา ๆ คล้ายแห แต่ไม่มีลูกตะกั่วดวง ใช้สำหรับกันไม่ให้ปลาออกไปได้' เช่น

/ ɾaw² da:ŋ² paj² ka:ŋ² /
เอาดางไปกาง

/ do:j² / โดย 'คำกริยา เช่น จะ , ขอร้อง' (ชาวบ้านใช้พูดกับเจ้านาย) เช่น

นายอำเภอดามว่า / kin² khaw⁴ lɛ:w⁵ ñaŋ² /
กินข้าวแล้วยัง

นายแดงซึ่งเป็นกำนันตอบว่า / do:j² kin² lɛ:w⁵ /
โดย กินแล้ว

/ dɔː² / คอ ‘พื้ประเภทที่ออกดอกออกผลเร็ว’ เช่น

/ khaw⁴ dɔː² pɔ /

ชาวคอ (ชาวชนิกหนึ่งซึ่งจะออกรวง และเก็บเกี่ยวได้เร็วกว่าชาวโดยทั่ว ๆ ไป)

/ khiː⁴ diːat⁴ / ชี้เคียด ‘ขยะแขง , รังเกียจ , เกียดค’ เช่น

/ khiː⁴ diːat⁴ khiː⁴ ton² /

ชี้เคียดชั้ตม ‘ชี้เคียดชั้โคลน’

/ ciw⁵ / จิว ‘วิ่งอย่างรวดเร็ว’ เช่น

/ tam³ luːat⁴ ciw⁵ nam² phuː⁴ laːj⁵ /

ตำรวจจิวนำผู้ราย ‘ตำรวจจิวตามผู้ราย’

/ cɔɔ⁵ / เจอะ ‘บ้า ๆ บอ ๆ’ (ไซ้เป็นคำคำ) เช่น

/ wiː³ cɔɔ⁵ /

อีเจอะ

/ cɔːŋ³ / จอง ‘จุกไว้โดยการกอดเอา คึงมือ คึงแขนไว้’ เช่น

/ weː² laː² nɛː³ siː³ paj² hət⁵ wiːak⁵ luːk⁵

kaː³ cɔːŋ³ waj⁵ /

เวลาแมสไปเฮ็คเวียกลูกก็จองไว้ ‘เวลาแมจะไปทำงานลูกก็จองไว้’

/ cuːat⁴ / จวด ‘ทำให้ตกใจ’ เช่น

/ dek² kwɔɔ⁵ siː³ len³ khɔːŋ¹ cuːat⁴ haj⁴

dɛː³ /

เด็กน้อยสี่เลนของจวดให้แด้ ‘เด็กจะเลนของจวดให้หน้อย’

/ kɛːm³ / แกม ‘[redacted] อาศัยกินนอนควาย’ เช่น

/ khaw¹ ñin³ con² ñin³ paj² kɛːm³ khaw¹ /

เขายังจนยังไปแกมเขา

- / ka:n³ / กาง 'กิ่งไม้ หรือกิ่งผักที่มีขนาดเล็ก ๆ' เช่น
 / ka:n³ phak² naw³ /
 กางผักเน่า 'กางผักระอม'
- / ko:k⁴ / โกก 'คนที่ชอบพูดจาตลกไปกฮา' เช่น
 / thit⁵ saj¹ pen² khon² ko:k⁴ /
 ทิดใสเป็นคนโกก
- / kw:⁵ / กอ 'มวนเข้าไป' เช่น
 / kw:⁵ sa:t⁴ khaw⁴ /
 กอสาตเขา 'กอเสื่อเขา'
- / kw:n³ / กอง 'โน้มลงมา' (ใช้กับ กิ่งไม้) เช่น
 / kin³ ma:k⁴ kha:m¹ kw:n³ lon² ma:² /
 กิ่งหมากขามกองลงมา
- / kw:aj³ / เกอຍ 'ถ่ายจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง' (ใช้กับ น้ำ) เช่น
 / kw:aj³ na:m⁵ saj³ ro:n³ /
 เกอຍน้ำใสโอง
- / khε:n³ / แขน 'ช้อนลูกไม้ชนิดหนึ่ง ลูกกลม ๆ เล็ก ๆ เป็นพวง ใช้ทำอาหารได้'
 เช่น
 / ɾaw² ma:k⁴ khε:n³ ma:² saj³ ke:n² /
 เอาหมากแขนมาใส่แกง
- / khw:n³ / ขัน 'ช้อนจะเขือชนิดหนึ่ง เมื่อรับประทานแล้วมีรสขื่น ๆ' เช่น
 / ma:k⁴ khw:ε¹ khw:n³ lε:an¹ kha:² ton⁵ /
 หมากเขือขื่นเหลืองค้ำตน

/ ʔi:³kheŋ¹ / อี้เชิง 'ภาชนะสานด้วยไม้ไผ่เป็นตาถี่ ๆ ใช้สำหรับร่อนเพื่อแยกของหยาบ
ออกจากของละเอียด เช่น ไซร่อนทองที่ปนอยู่กับดินหรือทราย' เช่น

/ ʔi:³kheŋ¹ hɔ:n³ thɔ:ŋ² /
อี้เชิงร่อนทอง

/ khə:p⁴ / เข็บ 'รอยแตกกระแหงตามพื้นดิน' เช่น

/ khi:at⁴ ju:³ naj² khə:p⁴ /
เข็บคอยู่ในเข็บ

/ khaʔ² / ชะ 'วิดเอาน้ำออกจากบ่อ หรือสระเล็ก ๆ' เช่น

/ khaʔ² ~~cham~~ sa:ŋ⁴ /
ชะน้ำต่าง 'ชะน้ำบ่อ'

/ khɔ:ŋ² / คอง 'รอยช้ำคยาว ๆ' เช่น

/ nɔ:ŋ⁵ ɾaw² sa³ mut² ma:² khi:t⁴ con² pen² khɔ:ŋ² /
นองเอาสมุคมาช้ำคจนเป็นคอง

/ khi:an³ / เขียน 'ชูดหน่อไม้ให้เป็นเส้น ๆ โดยใช้ข้อม' เช่น

/ khi:an³ ~~kwai~~ maj⁵ kɛ:ŋ² /
เขียนหน่อไม้แกง

/ khu:an¹ kham² / เชื่องคำ 'ช่อผักชนิดหนึ่ง มีลักษณะเป็นเส้นยาว ๆ สีเหลือง มักจะเลื้อย
อยู่ตามต้นไม้อื่น ๆ เช่น ต้นมะเขือ' เช่น

/ lu:ak⁵ ~~phak~~ khu:an¹ kham² /
ลวกผักเชื่องคำ

/ ʔiw⁵ / อี้ว 'เครื่องมือสำหรับมันแยกฝ้ายออกจากเมล็ด ประกอบด้วยไม้กลม ๆ
สองอัน ตรงปลายข้างหนึ่งมีเฟืองเพื่อให้ไม้หมุนได้ อีกข้างหนึ่งเป็นมือสำหรับหมุน ; มันฝ้าย
เพื่อแยกเมล็ดออกจากเนื้อฝ้ายโดยใช้เครื่องมือชนิดนี้' เช่น

/ ʔaw² ʔiw⁵ ma:² ʔiw⁵ fa:j⁴ /

เอาอ้ว (ความหมายแรก) มาอ้ว (ความหมายที่สอง) ฝ่าย

/ ʔi:³ pɔk² / อีป็อก ‘ตะเกียงทำด้วยกระป๋องนม มีไส้ทำด้วยค้ายหรือผ้า ไชน้ำมัน-
ภาคเดิม’ เรียกว่า / ta³ ki:an² ʔi:³ pɔk² / ตะเกียงอีป็อก เช่น

/ paj² jip² ta³ ki:an² ʔi:³ pɔk² ma:² /

ไปหยิบตะเกียงอีป็อกมา

/ ʔɛ:w³ /

เช่น

แอ ‘ร่องไถกวน , โยเย’ (ร่องไถของการจะไถสิ่งของอย่างหนึ่ง)

/ nɔ:⁵ ʔɛ:w³ paj² sɯ:⁵ khaw⁴ nom¹ /

น้องแอไปซื้อเซาหนม ‘น้องแอไปซื้อขนม’

/ ʔɔʔ² /

เอาะ ‘แกงประเภทแกงป่า’ เช่น

/ kɛ:² ʔɔʔ² kaj³ /

แกงเอาะไก่

/ ʔɯ:⁴ ap⁴ /

เอือม ‘การเอาปลาไปหมักเกลือไว้เพื่อที่จะเอาไปทำปลาร้าต่อไป’ เช่น

/ ʔɯ:⁴ ap⁴ pa:² duk² /

เอือมปลาตุก

/ mɛ:n² /

แมน ‘งอกออกมา, มีเพิ่มขึ้นมาจากเดิม’ (ใช้กับเงิน) เช่น

/ nɔn² mɛ:n² khun⁴ ma:² ka:³ saj⁵ mət² /

เงินแมนขึ้นมากที่ไรหมด

/ mun² thun² / มินทิน ‘คือคานไม้ยอมรับฟังหรือเชื่อฟัง’

/ dek² ʔɔʔ⁵ nãŋ¹ mun² thun² caŋ² /

เด็กน้อยยังมินทินจัง

‘เด็กอะไรมินทินจัง’

/ mam⁴ / ม่า ‘อาหารประเภทหมักคองชนิดหนึ่ง ทำจากเนื้อ หรือคัม สับให้ละเอียด ใส่เกลือ กระเทียม และข้าวสุกเล็กน้อย ทิ้งไว้ให้มีรสเปรี้ยวจึงรับประทาน’ เช่น

/ mam⁴ tap² mu:¹ /
ม่าคัมหมู

/ ma:n¹ / ฆมาน ‘เวลาที่ออกไปหากินแล้วโชคดี’ เรียกว่า / ma:n¹/ ฆมาน เช่น

/ paj² ha:¹ pa:² ma:n¹ can² /
 ไปหาปลาฆมานจัง

/ mo:m³ / โหมม ‘มีของอยู่ชิ้นหนึ่ง ไม่ว่าจะเล็กหรือใหญ่ก็เอาใส่ปากรับประทานทีเดียว’
 เช่น

/ khaw⁴ nom¹ ʔan² tan⁵ ñaj³ ka:³ mo:m³ met² /
 เข้าหนมอันตั้งใหญ่ก็โหมมหมด ‘ขนมอันตั้งใหญ่ก็โหมมหมด’

/ na:ŋ³ / นาง ‘ตาข่ายสำหรับดักค้างคาว’ เช่น

/ ʔaw² na:ŋ³ paj² ka:ŋ² /
 เอานางไปกาง

/ mɛ:² ʔkha³ nu:² / แมงคะนู ‘แมลงชนิดหนึ่งตัวเล็ก ๆ เขี้ยว ๆ คล้ายแมลงทับ แต่ตัวเล็กกว่า’
 เช่น

/ mɛ:² ʔkha³ nu:² mak⁵ kin² ʔw:⁵ /
 แมงคะนูมักกินออย ‘แมงคะนูชอบกินออย’

/ ʔu:p⁴ ʔu:⁴ / บงอ ‘โจ้, เซอซา’ เช่น

/ na:⁴ ta:² ʔu:p⁴ ʔu:⁴ /
 หน้าตาบงอ

/ ʔu:ʔ² / เห่งาะ ‘แข็งตัว’ (ใช้กับอาหารประเภทไขมัน) เช่น

/ nam⁵ ~~มดก² มน¹~~ นุว² /

น้ำมันหมูเหงาะ

/ fu:m² /

ฝิม ‘อุปกรณ์ชนิดหนึ่งที่ใช้ในการทอผ้า’ เช่น

/ paj² ju:m² fu:m² ma:² tam³ hu:k⁴ /

ไปยืมฝิมมาตำหูก ‘ไปยืมฝิมมาทอผ้า’

/ fa:ŋ² /

ฟาง ‘มัดเมา , หลง’ เช่น

/ fa:ŋ² nam² mi:a² ~~ทว⁵~~ con² lu:m² lu:k⁴ /

ฟางนำเมียนอยจนลีมลูก

/ fu:an¹ /

เฟือน ‘อุปกรณ์ชนิดหนึ่งที่ใช้ในการทำเส้นขนมจีน’ เช่น

/ ʔaw² fu:an¹ ma:² saj³ pɛ:ŋ⁵ /

เอาเฟือนมาใส่แปง

/ sɔʔ⁵ /

เซอะ ‘การชาวขาวเหนียวที่แช่แล้วใส่ในภาชนะที่จะใช้สำหรับนึ่ง เกลี้ย
ขาวไม่ให้ขาวติดตามข้างภาชนะ แล้วไขนํารากขาวนั้นให้สะอาด แล้วนำไปนึ่ง’ (ใช้เป็น
กริยา) เช่น

/ sɔʔ⁵ khaw⁴ paj² nuŋ⁴ /

เซอะขาวไปนึ่ง

/ sa:⁴ /

ซ่า ‘ชื่ออาหารคาวชนิดหนึ่ง ทำจากแตงกวา ใส่ปลาและพริก’

เช่น

/ sa:⁴ ma:k⁴ tɛ:ŋ² /

ซ่าหมากแตง

/ sa:m⁴ /

สาม ‘ปลุกซอมให้เต็ม’ เช่น

/ paj² sa:m⁴ khaw⁴ naj² na:² /

ไปสามขาวในนา

/ so:n⁵ / โชน 'คำที่โซเรียดคนแก่กรวยาย , ยาย' เซน

/ so:n⁵ mi:² /

โชนมี

/ si:an² / เชียง 'คำที่โซเรียดเด็กผู้ชายหัวไป' เซน

/ si:an² si:³ paj² daj¹ /

เชียงสี่ไปโค

'เชียงจะไปไหน'

/ sɯ:am² / เขื่อม 'ชื่อปลานชนิดหนึ่ง คลายปลากราย แต่ตัวเล็กกว่า' เซน

/ la:p⁵ pa:² sɯ:am² /

ลาปลาเขื่อม

/ hɔ:n² / ฮอม 'จนจะเสร็จแล้ว' เซน

/ ki:aw³ khaw⁴ hɔ:n² lɛ:w⁵ /

เกียวขาวฮอมแล้ว

/ lu:a¹ / หลัว 'ไม่ใผ่ที่เอามาทำเป็นพื้น' เซน

/ ʔaw² lu:a¹ ma:² saj³ faj² /

ไปเอาหลัวมาใส่ไฟ

/ lu:aj⁵ / ลวย 'เอามือดวงเข้าไปกวาดในคอ' เซน

/ ʔaw² ja:² lu:aj⁵ khɔ:² dek² nɔ:⁵ j⁵ /

เอายาลวยคอเด็กน้อย

'เอายา ลวยคอเด็ก'

/ wɯ:³ / หวือ 'ลูกตาม' (ใช้กับ ขาดแผล) เซน

/ ba:t⁴ wɯ:³ ʔw:k⁴ lu:⁵ aj⁵ /

ขาดหวือออกเรื่อย

'แผลหวือออกเรื่อย'

/ jo:5 /

โย 'ทำท่าจะลุกขึ้นจากที่นั่งมาเป็นท่ายืน' เช่น

/ phu:4 ~~thow~~ ku:a³ si:3 jo:5 da:j⁵ ka:3 do:n² /

ผู้เขากวาวโยได้ก็โดน

'คนแกกวาวจะโยได้ก็โดน'

๒. คำที่มีใช้ทั้งในภาษาเพชรบูรณ์และภาษากรุงเทพฯ มีความหมาย^๓ ตรงกัน แต่ในภาษาเพชรบูรณ์ยังใช้ในความหมายอื่นได้อีก เหตุที่พบมีอยู่ ๓ คำ คือ

ภาษากรุงเทพฯภาษาเพชรบูรณ์

แปะ ใช้ในความหมายดังนี้

๑. ปะเข้าไป

๒. เอาของแมน ๆ บาง ๆ

ทาบเข้าไป

/ pɛʔ² / แปะ ใช้ในความหมายที่ ๑ และ ๒

และในความหมายว่า 'ติดกับ' เช่น

/ ba:n⁵ khwɔj⁴ ju:3 pɛʔ²lo:n² li:an² /

บ้านขอยอยู่แปะโรงเรียน

'บ้านฉันอยู่แปะโรงเรียน'

ป่า ใช้ในความหมายดังนี้

๑. ที่รกควยคนไม่ต่าง ๆ ซึ่งไม่

ไชบ้านคนอยู่โดยปรกติ

๒. เรียกตำบลที่มีของขายอย่าง

เดียวกันมาก ๆ

/ pa:3 / ป่า ใช้ในความหมายที่ ๑-๒ และ

ใช้ในความหมายว่า 'ป่าช้า' เช่น

/ ɔaw² phi:1 paj² pa:3 /

เอาผีไปป่า

^๓ ความหมายของคำในภาษากรุงเทพฯ นี้ได้ใช้ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๓ และได้ถือเอาความหมายที่เห็นว่าเป็นความหมายของคำคำเดียวกัน ไม่ใช่ถือตามความหมายที่ให้ไว้ในพจนานุกรมทุกคำ

ภาษาไทยกรุงเทพฯ

ภาษาเพชรบูรณ์

ป้อม ใช้ในความหมาย ดังนี้
 ๑. กลม ๆ
 ๒. เรียกผลไม้ชนิดหนึ่งลูกกลมๆ
 ว่า มะขามป้อม

/ pɔ:m⁵ / ป้อม ใช้ในความหมายที่ ๑ และ ๒
 และใช้ในความหมายว่า 'ม้วนเป็นก้อนกลม ๆ'
 เช่น

/ pɔ:m⁵ pha:⁴ paj² saj³ ʔa:ŋ³ waj⁵ /
 ป้อมผาไปไสอาจไว้

ปวด ใช้ในความหมาย ดังนี้
 ๑. รู้สึกเจ็บปวดอยู่ในร่างกาย
 ๒. เจ็บอย่างแรง

/ pu:at⁴ / ปวด ใช้ในความหมายที่ ๑ และ ๒
 และใช้ในความหมายว่า 'อยากจะทำมาก' เช่น
 / pu:at⁴ ja:k⁴ paj² thi:aw³ /
 ปวดอยากไปเที่ยว

กู่ ใช้ในความหมายดังนี้
 ๑. เอาขึ้น เช่น กูลอบ
 ๒. ยืมเงินโดยให้คอกเบี้ย

/ ku:⁵ / กู่ ใช้ในความหมายที่ ๑ และ ๒
 และใช้ในความหมายอื่นอีกสองความหมาย คือ
 ความหมายว่า 'เก็บ' และ 'เก็บมัดรวมเป็นพ่อน'
 เช่น

/ ku:⁵ su:a⁴ /
 กู่เสื่อ (ความหมายว่า เก็บ)

/ ku:⁵ khaw⁴ /
 กู่ขาว (ความหมายว่า เก็บมัดรวมเป็นพ่อน)

ส้ม ใช้ในความหมาย ดังนี้
 ๑. เปรี๊ยะ
 ๒. เรียกลูกไม้พวกหนึ่งที่มีรส
 เปรี๊ยะ มีหลายชนิดด้วยกัน เช่น ส้มโอ
 ส้มเกลี้ยง

/ som⁴ / ส้ม ใช้ในความหมายที่ ๑ และ ๒
 และใช้ในความหมายว่า 'ของที่มีรสเปรี๊ยะ'
 (อาจจะเป็น มะม่วง มะปราง ฯลฯ ก็ได้) . เช่น

/ ma:² kin² som⁴ kan² /
 มากินส้มกัน

หอ ใช้ในความหมาย ดังนี้
 ๑. เรือนซึ่งใช้เฉพาะกิจการ

/ ho:¹ / หอ ใช้ในความหมายที่ ๑ และ ๒
 และใช้ในความหมายว่า 'ที่อยู่ของญาติ' เช่น

ภาษากรุงเทพฯ
 ๒. เรือนที่ปลูกขึ้นสำหรับแต่งงาน
 ขาวสาว

ภาษาเพชรบูรณ์
 / hɔː¹ caw⁵ tɛː³ dɛːŋ² /
 หอจาวแมแดง

๓. คำคนละคำกัน แต่ในภาษาเพชรบูรณ์และในภาษากรุงเทพฯ ใช้ในความหมายเดียวกัน
 เช่น

ภาษาเพชรบูรณ์	ภาษากรุงเทพฯ	ตัวอย่าง
/ pi:p ⁴ / ปีบ	ร้องตะโกน ^๔	/ jaː ³ pi:p ⁴ dan ² laːj ¹ / อยา ป ีบตั้งหลาย ‘ อ ยา ป ีบตั้งนัก’
/ pen ³ / เป่ง	ไขน้ำ (เขานา)	/ pen ³ naːn ⁵ saj ³ naː ² / เป ง น้ำใส
/ pi:n ⁵ / ปิ้น	กลับเอาอีกตามหนึ่งขึ้น	/ pi:n ⁵ nɯːa ⁵ thɔŋ ² taw ² / ปิ้น น ือตึงเตา ‘ปิ้น น ือบนเตา’
/ pɛːn ² / แปน	เตียน	/ thaːŋ ¹ hai ³ pɛːn ² lɛːw ⁵ pu:k ⁴ phik ⁵ / ถาง ร ไ ร แ ปน แล้วปลุกพริก
/ pɛːn ⁵ / แป้น	ไม้กระดาน	/ khuːa ¹ pɛːn ⁵ / ข้าว แป ้น ‘ ส ะพาน แป ้น’

^๔ คำในภาษากรุงเทพฯ จะแทนทั้งคำและความหมาย จึงไม่ถอดความหมายในคำที่เป็นข้อมูล

ภาษาเพชรบูรณ์	ภาษากรุงเทพา	ตัวอย่าง
/ pɛ:ŋ ² / แปง	ขอมแซม	/ ɾaw ² lot ⁵ paj ² pɛ:ŋ ² / เอารถไป <u>แปง</u>
/ pɛ:w ⁵ / แป้ว	แผลเป็น	/ ma: ¹ kat ² ñaŋ ² pen ² pɛ:w ⁵ ju: ³ / หมากัดยั้งเป็น <u>แป้ว</u> อยู่
/ paʔ ² / ปะ	หยาราง	/ phu:a ¹ mi:a ² khu: ³ han ⁴ paʔ ² kan ² lɛ:w ⁵ / ผิวเมื่อย <u>คน</u> นี้ <u>ปะ</u> กันแล้ว
/ pam ⁵ / ป้ำ	ทำให้โคน , ทำให้ ล้ม (ใช้กับต้นไม้)	/ mɛ: ³ ca:ŋ ⁵ khaw ¹ ma: ² pam ⁵ ton ⁵ pha:w ⁵ / แม่ <u>จง</u> เขามา <u>ป้ำ</u> ต้น <u>พร้าว</u>
/ puk ² / ปลุก	ปลุก (บ้าน)	/ puk ² hu:an ² maj ³ / ปลุก <u>เรือน</u> ใหม่
/ pu:m ² / ปุ่ม	เคียด	/ na:m ⁵ pu:m ² / น้ำ <u>ปุ่ม</u>
/ poʔ ² / โปะ หรือ / ka ³ poʔ ² / กะโปะ	กะลามาพร้าว	/ khu:t ⁴ ka ³ poʔ ² haŋ ⁴ khaw ⁴ / ชุก <u>กะโปะ</u> นั้น <u>เขา</u>
/ poŋ ³ / ป่อง	แตกใบอ่อน	/ phɔ: ² fon ¹ tok ² phak ² caŋ ³ poŋ ³ / พอดนตก <u>ฝัก</u> <u>จิ้ง</u> <u>ป่อง</u>

ภาษาเพชรบูรณ์	ภาษารุงเทพา	ตัวอย่าง
/ po:t ⁴ / โปด	สับปะรังเค	/ khon ² con ² ju: ³ hnu:an ² po:t ⁴ / คนจนอยู่เรือนโปด
/ pɔ:ŋ ³ / ป่อง	ร่ง , ของ	/ khɔ:ŋ ¹ lɔ:t ⁵ pɔ:ŋ ³ / ของลอคป่อง
/ pɔ:j ⁵ / ป้อย	แซงคา	/ hi:an ² pɔ:j ⁵ bɔ: ³ di: ² / เรียนป้อยบคี่ 'หัดป้อยบคี่'
/ pi:an ³ / เปียง	งบ (ลักษณะนามของ น้ำตาลปึก)	/ su: ⁵ nam ⁵ ta:n ² cak ² pi:an ³ / ซื่อน้ำตาลจ๊กเปียง 'ซื่อน้ำตาลก๊เปียง'
/ pu:a ² / ปัว	รักษาพยาบาล	/ ha: ¹ mɔ: ¹ ma: ² pu:a ² la:j ¹ khon ² lɛ:w ⁵ / หาหมอมาปัวหลายคนแล้ว
/ phi:k ⁴ / ผึก	หลัก	/ hen ¹ lot ⁵ lɛ:w ⁵ haj ⁴ phi:k ⁴ kaj ² kaj ² / เห็นรดแล้วให้ผึกไกลไกล
/ phon ³ / เฟิน	ทาน (สรรพนามบุรุษ ที่ ๒ และ ๓)	/ na:j ² am ² phɔ: ² phon ³ caj ² di: ² / นายอำเภอฟะนใจดี

ภาษาเพชรบูรณ์	ภาษากรุงเทพฯ	ตัวอย่าง
/ pha ² / ผะ	สา ^๒ ค ^๒ เข ^๒ มา (ใช้กับ ผน)	/ fon ¹ pha ² khaw ⁴ ma: ² tha:n ² ta: ⁴ ta:n ³ / ผน ^๒ ผะ ^๒ เข ^๒ มา ^๒ ทาง ^๒ หน ^๒ า ^๒ ต ^๒ าง
/ pham ¹ / ผำ	ไซ ^๑ ของ ^๑ แห ^๑ น ^๑ ซึ ^๑ ง ^๑ เป็น ^๑ พิ ^๑ ษ ^๑ ที่ ^๑ อยู่ ^๑ ใน ^๑ น้ำ ^๑ น ^๑ ิค ^๑ ห ^๑ น ^๑ ึง ^๑	/ mu: ⁵ ni: ⁵ ke:n ² pham ¹ / ม ^๕ อน ^๕ แก ^๒ ง ^๒ ผ ^๑ ำ 'วัน ^๕ นี้ ^๕ แก ^๒ ง ^๒ ผ ^๑ ำ'
/ pham ⁴ / ผ่ำ	ตะ ^๒ ม ^๒ อย ^๒	/ pen ² pham ⁴ ni: ⁴ pu:at ⁴ can ² / เป็น ^๒ ผ ^๑ ำ ^๒ นี้ ^๒ ป ^๒ ว ^๒ ค ^๒ จ ^๒ ัง
/ phaj ¹ / ไผ	ไค ^๑ ร	/ phaj ¹ si: ³ paj ² dɛ: ³ / ไผ ^๑ สิ ^๓ ไป ^๒ แ ^๓ ค ^๓ 'ไผ ^๑ จะ ^๑ ไป ^๒ ข ^๓ าง'
/ pha:k ⁵ / พาก	อัม ^๒ พ ^๒ า ^๒ ค ^๒	/ khon ² pen ² pha:k ⁵ ña:n ³ bɔ: ³ daj ⁵ / ค ^๒ น ^๒ เป็น ^๒ พ ^๒ าก ^๒ ย ^๒ าง ^๒ บ ^๒ ไ ^๒ ค ^๒ 'ค ^๒ น ^๒ เป็น ^๒ พ ^๒ าก ^๒ เ ^๒ ิน ^๒ ไม่ ^๒ ไ ^๒ ค ^๒ '
/ pha:m ¹ / ผาม	ปะ ^๒ ระ ^๒ ำ ^๒ พิ ^๒ ธิ	/ puk ² pha:m ¹ we ² la: ² het ⁵ bun ² / ป ^๒ ล ^๒ ุก ^๒ ผ ^๑ าม ^๑ เว ^๒ ล ^๒ า ^๒ เ ^๒ ็ค ^๒ ม ^๒ ู ^๒ ย ^๒ ป ^๒ ล ^๒ ุก ^๒ ผ ^๑ าม ^๑ เว ^๒ ล ^๒ า ^๒ ท ^๒ ำ ^๒ ม ^๒ ู ^๒ ย ^๒

ภาษาเพชรบูรณ์	ภาษารุงเทพา	คำอุ้ง
/ phuj ³ / ^๓ ฝู	รวน	/ pu:k ⁴ phak ² tɔŋ ⁵ din ² phuj ³ phuj ³ / ปลูกผักตองดินฝูฝู
/ pho:t ⁴ / โผด	เอาไปปล่อย	/ ʔaw ² mɛ:w ² paj ² pho:t ⁴ pa: ³ / เอาแมวไปโผดป่า
/ pho:t ⁵ / โผด	เกิน(ไป)	/ het ⁵ ɲaŋ ¹ pho:t ⁵ paj ² / เฮ็ดหยังโผดไป 'ทำอะไรโผดไป'
/ pho:ŋ ³ / โผง	จึก (ลักษณะนาม)	/ jip ² ma:k ⁴ pha:w ⁵ pho:ŋ ³ han ⁴ na: ² / หีบหมากพร้าวโผงนั้นมา
/ phɔ: ⁵ / โผ	พบ	/ khɔj ⁴ phɔ: ⁵ khu: ² / ขอยพอดรู 'ฉั้นพอดรู'
/ phɔ:n ² / โผน	โถม (ไต่กับ ถาน)	/ tha:n ³ phɔ:n ² lɛ:w ⁵ / ถานพอนแล้ว
/ phɔj ³ / โผย	เปราะ	/ khem ¹ ni: ⁴ phɔj ³ caŋ ² / เข็มนี่ผอยจั่ง

ภาษาเพชรบูรณ์	ภาษากรุงเทพฯ	ตัวอย่าง
/ phu:a ⁵ / พัว	พวง (ไขกั๊บ คอกไม้ , ผลไม้)	/ ma:k ⁴ faj ² kha:j ¹ pen ² phu:a ⁵ / หมากไฟขายเป็นพัว 'มะไฟขายเป็นพัว'
/ ben ² / เบ็ง	เป่า (เช่น เป่าลูกโป่ง)	/ ben ² lu:k ⁴ po:n ³ / เบ็งลูกโป่ง
/ bu:t ² / บัด	ชั่วครู	/ tha: ⁴ cak ² bu:t ² de: ³ / ทาจักบัดแค 'คอยสักบัดคนะ'
/ bu:n ² / บัน	คั๊นรณ, กระจ่อก- กระสน	/ pa: ² bu:n ² paj ² ha: ¹ na:m ⁵ / ปลาบันไปทานำ
/ ben ³ / เบ็ง	บุญ	/ pha: ² no:n ⁵ paj ² ben ³ .. nan ¹ / พานองไปเบ็งหนัง
/ ba: ² / บะ	บนบาน	/ ba: ² ceaw ⁵ pho: ³ waj ⁵ wa: ³ si: ³ haj ⁴ hu:a ¹ mu: ¹ / บะจาวพอไววาคีให้หัวหมู 'บะจาวพอไววาคีให้หัวหมู'
/ ban ⁵ / บั้ง	กระบอก (ค่านาม และ ลักษณนาม)	/ ban ⁵ khaw ⁴ la:m ¹ so:n ¹ ban ⁵ / บั้งชาวหลามสองบั้ง

ภาษาเพชรบูรณ์	ภาษากรุงเทพฯ	ตัวอย่าง
/ ba: ² / บา	เว้น	/ paj: ² su:an ¹ ba: ² m <u>u</u> : ⁵ / ไปสวน <u>บา</u> มือ 'ไปสวน <u>บา</u> วัน'
/ ba:j ² / บาย	จับตอง	/ phən ³ bə: ³ haj ⁴ ja: ³ paj: ² ba:j ² khə: ¹ phən ³ / เพิ่นบ่ให้อยาไป <u>บาย</u> ของเพิ่น ' <u>ท่าน</u> บ่ให้อยาไป <u>บาย</u> ของ <u>ท่าน</u> '
/ phak ² bu:a ³ / ฝักบัว	ตันหอม	/ sɔ: ² phak ² bu:a ³ saj ³ la:p ⁵ / ชอย <u>ฝักบัว</u> ใส่ลาบ
/ tiw ² / ทิว	ติว (ของไม้ไผ่)	/ tiw ² maj ⁵ phaj ³ khə: ¹ / ติวไม้ไผ่ <u>แข็ง</u>
/ ti: ³ / ตี	ตาง	/ ti: ³ ta: ² waj ⁵ / ตี <u>ตา</u> ไว้
/ ten ² / เต็ง	ทับ	/ maj ⁵ ten ² ti:n ² / ไม้ <u>เต็ง</u> ตีน
/ khi: ⁴ ka ³ t <u>u</u> :k ⁴ - pɛ: ² / ชั้กะตักแป	พยาชี่ใส่เคื่อน	/ kin ² ja: ² tha:j ³ khi: ⁴ ka ³ t <u>u</u> :k ⁴ pɛ: ² / กีนยา <u>ต่าย</u> ชั้กะตัก <u>แป</u>
/ t <u>u</u> :m ³ / ตุ่ม	ตุ้ม, เติม	/ t <u>u</u> :m ³ nam ⁵ kɛ: ² กึ:k ⁴ / ตุ้ม <u>น้ำ</u> แกง <u>อีก</u>

ภาษาเพชรบูรณ์		ภาษารุงเทพา	ตัวอย่าง
/ ta:w ³ /	ดาว	ถลั้คีน	/ paj ² bɔ:w ³ ta:w ³ / ไปบดาว
/ ta:p ⁴ /	ตายน	ปะ (เซน ปะผ่า)	/ ta:p ⁴ su:a ⁴ / ตายนเลื่อ
/ tup ² /	ตูป	พันัน (กัน)	/ tup ² kan ² wa:3 phaj ¹ sa ³ naʔ ⁵ / ตูปกันว่าไชนะ 'ตูปกันว่าไครชนะ'
/ phɔ:3 tu:5 /	พ่อตุ	ลุง	/ phɔ:3 tu:5 mɛ:3 tu:5 paj ² haj ³ / พ่อตุแม่ตุไปไร
/ mɛ:3 tu:5 /	แม่ตุ	ป้า	
/ tu:p ⁴ /	ตูป	โรงนา	/ puk ² tu:p ⁴ waj ⁵ nɔ:n ² faw ⁴ na:2 / ปลุกตูปไวนอนเผ่านา 'ปลุกตูปไวนอนเผ่านา'
/ ni:1 to:n ² /	หนีโตน	สังสาร	/ ni:1 to:n ² dek ² nɔ:j ⁵ ta:2 bɔ:t ⁴ / หนีโตนเค็กนอยตามอด 'หนีโตนเค็กตามอด'
/ tɔ:t ⁵ /	ตอด	ถัด (คำกริยา)	/ luk ⁵ bɔ:3 daj ⁵ khɔ:j ³ tɔ:t ⁵ khaw ⁴ paj ² / ลูกบได้คอยตอดเขาไป

ภาษาเพชรบูรณ์	ภาษาไทย	ตัวอย่าง
/ tɔ:n ³ /	ตอน	เนื้อ (ตรงกันข้ามกับ น้ำ) / kɛ:ŋ ² mi:2 tɛ:3 tɔ:n ³ bɔ:3 mi:2 na:m ⁵ / แกงมีแต่ตอนบมีน้ำ
/ ma:k ⁴ tɔ:ŋ ⁵ /	หมากตอง	กระทอน / ma:k ⁴ tɔ:ŋ ⁵ ja:k ⁴ haj ⁴ wa:n ¹ tɔ:ŋ ⁵ thup ⁵ / หมากตองอยากไหหวานตองทูป
/ tɔ:j ⁵ /	ตอย	ตะ (คำกริยา) / tɔ:j ⁵ nam ⁵ man ² mɯ: ¹ ma:2 nɔ:j ³ nɯŋ ³ / ตอยนำมันหมมาหนอยหนึ่ง 'ตอยนำมันหมมานิดหนึ่ง'
/ tuaʔ ² /	ต๊วะ	โกหก / tuaʔ ² mɛ:3 wa:3 si:3 paj ² lo:ŋ ² li:an ² / ต๊วะแมวาสไปโรงเรียน 'ต๊วะแมวาจะไปโรงเรียน'
/ thim ⁴ /	ทิม	ทิ้ง / ʔaw ² khi:4 ŋn:a ⁴ paj ² thim ⁴ / เอาชื้อไปทิ้ง 'เอาชื้อไปทิ้ง'
/ mɯ:5 thɛ:1 /	มือแถ	วันโกน / paj ² wat ⁵ mɯ:5 thɛ:1 / ไปวันมื่อแถ

ภาษาเพชรบูรณ์		ภาษารุงเทพา	ตัวอย่าง
/ thɛ:k ⁵ /	แพก	วัด (คำกริยา)	/ thɛ:k ⁵ to: ² / แพกโต ‘แพกตัว’
/ thəŋ ² /	เทิง	บน (บุพบท)	/ naŋ ³ thəŋ ² kaw ³ xi: ⁵ / นั่ง <u>เทิง</u> เกอ
/ ma:k ⁴ ka ³ than ² /	หมากกะทัน	พุทรา	/ kin ² ma:k ⁴ ka ³ than ² mɛ: ² / กิน <u>หมากกะทัน</u> แม ‘กิน <u>หมากกะทัน</u> ซี’
/ thaw ² /	เทา	ตะไคร่น้ำ	/ thaw ² khu:n ⁴ con ² khi:aw ¹ / <u>เทา</u> ซันจน <u>เซีย</u>
/ tha: ⁴ /	ทา	คอย	/ khɔj ⁴ ma: ² tha: ⁴ ju: ³ do:n ² lɛ:w ⁵ / ขอยมา <u>ทา</u> อโย <u>โตน</u> แล้ว ‘ <u>ฉัน</u> มา <u>ทา</u> อโย <u>น</u> แล้ว’
/ tha:w ² /	ทาว	เลื่อย (ใช้กับพวก เถาว์ด้อย)	/ khu:a ² ma:k ⁴ fak ⁵ tha:w ² khu:n ⁴ laŋ ¹ kha: ² / เครื่อง <u>หมาก</u> ฟัก <u>ทาว</u> ซัน <u>หลัง</u> คา ‘ <u>เถา</u> ฟัก <u>ทาว</u> ซัน <u>หลัง</u> คา’
/ tho:k ⁴ /	ถอก	เท	/ ɔaw ² ka ³ tho:n ¹ paj ² tho:k ⁴ / เอากะ <u>โตน</u> ไป <u>ถอก</u>

ภาษาเพชรบูรณ์	ภาษากรุงเทพฯ	ตัวอย่าง
/ thɔ:n ⁵ / ทอน	เทรวมกัน	/ thɔ:n ⁵ kɛ:ŋ ² ɲu:n ³ saj ³ mɔ: ⁴ waj ⁵ / ทอนแกงเงื่อนไสหมอไว้ 'ทอนแกงเหลื่อกินไสหมอไว้'
/ thi:an ¹ / เดียง	โรงนาเล็ก ๆ	/ thi:an ¹ ju: ³ ka:ŋ ² na: ² / เดียงอยู่กลางนา
/ thɯ:a ³ / เดื่อ	ครั้ง, คราว	/ thi:aw ² paj ² thi:aw ² ma: ² la:j ¹ thɯ:a ³ / เหี่ยวไปเหี่ยวมาหลายเดื่อ
/ ka ³ dɔ:ŋ ³ / กะเค็ง	กระดกขึ้น	/ ji:ap ⁴ maj ⁵ kha:ŋ ⁴ di:aw ² lɛ:w ⁵ man ² ka ³ dɔ:ŋ ³ / เหยียบไม้ข้างเคียวแล้วมันกะเค็ง
/ dan ² / คัง	จุมก	/ han ¹ caj ² tha:ŋ ² dan ² / หันใจทางคัง 'หายใจทางคัง'
/ dan ² faj ² / คังไฟ	กอไฟ	/ dan ² faj ² nu:ŋ ⁴ khaw ⁴ / คังไฟนี้ขาว
/ da:n ³ / คาน	เขย, บ้านนอก	/ da:n ³ can ² / คานจั้ง / thaj ² da:n ³ / ไทยคาน 'คนบ้านนอก'

ภาษาเพชรบูรณ์		ภาษารุงเทพา	ตัวอย่าง
/ duʔ ² /	ดู	ขยัน ; บอย	/ lu:k ⁵ ba:n ⁵ ni: ⁴ duʔ ² can ² / ลูกขานนี้ดูจ้ง
			/ paj ² ba:n ⁵ phən ³ duʔ ² bo: ³ / ไปขานเพิ่นดู
/ do:n ² /	โดน	นาน	/ ma: ² ju: ³ ni: ⁴ do:n ² lɛ:w ⁵ / มาอยู่นี้โดนแล้ว
/ dɔ:n ² /	ดอน	จุก (ขวด)	/ ʔaw ² dɔ:n ² ma: ² pit ² khu:at ⁴ / เอาดอนมาปิดขวด
/ nak ² ka ³ di:am ² /	หนักกะเคียม	จุกกระจิง	/ ja: ³ cap ² ʔɛ:w ² nak ² ka ³ di:am ² / อย่าจับเอา หนักกะเคียม
/ du:an ² /	ดวง	เดิม (ลักษณะนามของ มีด เข็ม สิว)	/ phɔ: ³ su: ⁴ mi:t ⁵ ma: ² sɔ: ¹ du:an ² / พอซื้อมีดมาสองดวง
/ ciʔ ² /	จี้	สั้น (ใช้กับ <u>เขา</u> ของ <u>สัตว์</u>)	/ ʔu:a ² khaw ¹ ciʔ ² / วัวเขาจี้
/ ci: ² /	จี้	ทุม	/ dɔ:k ⁴ maj ⁵ ci: ² / ดอกไม้จี้

ภาษาเพชรบูรณ์		ภาษารุงเเพา	ตัวอย่าง
/ ci:m ⁵ /	จิม	ตะขิมมา	/ ɾaw ² mi:t ⁵ paj ² ci:m ⁵ din ² khun ⁴ ma: ² / เอามีคไปจิมดินขิมมา
/ cɛ: ² /	แจ	ชอก, มุม	/ mɛ: ³ nan ³ ju: ³ cɛ: ² hɛ: ² an ² / แมนงอยแจเรอน
/ cɛ:p ⁴ /	แจบ	สนิท	/ pit ² phak ² tu: ² haj ⁴ cɛ:p ⁴ / ปิดคักตุให้แจบ 'ปิดประตูให้แจบ'
/ cɛ:w ³ /	แจว	น้ำพริก	/ mɛ: ³ tam ² cɛ:w ³ ka ³ pi: ² / แมค้ำแจวกะปิ
/ cɛ: ³ /	จ้อ	จกจ่า	/ phən ³ bɔ:k ⁴ n̄an ¹ cɛ: ³ waj ⁵ / เพิ่นบอกนัยจ้อไว้ 'ทานบอกอะไรจ้อไว้'
/ cə:ŋ ² /	เจิง	เขยีน	/ khɛ:w ⁴ cə:ŋ ² / แขวเจิง 'พันเจิง'
/ ca:k ⁵ /	จาก	ตะคอก	/ lu:k ⁵ di: ² bɔ: ³ hən ³ ca:k ⁵ saj ³ pho: ³ mɛ: ³ / ลูกคิมทอนจากใส่พอแม 'ลูกคิมอมไม้ตะกอกพอแม'

ภาษาเพชรบูรณ์		ภาษารุงเทพา	ตัวอย่าง
/ cup ² /	จุม	คุมคา	/ sun: ⁵ kho:n ¹ lɛ:w ⁵ tɔŋ ⁵ saj ⁵ haj ⁴ cup ² ɲon ² / ชื่อของแล้วตองไข่ให้จุมเงิน
/ com ³ /	จุม	บน	/ phu: ⁴ khaw ⁴ com ³ haj ⁴ lu:k ⁵ la:n ¹ / ผู้เช่าจุมไหลกลหลาน คนแก่นลกลหลาน
/ con ³ /	จิง	เหลื่อไว้	/ mɛ: ³ bɔ:k ⁴ con ³ khaw ⁴ - nom ¹ waj ⁵ haj ⁴ nɔ:n ⁵ / แม่อกจุงขนมไว้ไหนอง
/ co:m ² /	โจม	ยก; หนัก	/ co:m ² mo: ⁴ khun ⁴ waj ⁵ / โจมโมขึ้นไว้ dek ² nɔ:j ⁵ khon ² ni: ⁵ co:m ² tɔ:p ⁴ / เด็กน้อยคนนี่โจมเต็ม เด็กน้อยคนนี่โจมพอก
/ cɔ: ³ /	จ่อ	ออกดอกหรือออกผล	/ ma:k ⁴ mu:an ³ cɔ: ³ dɔ:k ⁴ lɛ:w ⁵ / หมากม่วงจูดอกแล้ว
/ cɔ: ⁵ /	จ่อ	กระชั้น (เข้ามา)	/ khaw ¹ lɛ:n ³ cɔ: ⁵ khaw ⁴ ma: ² lɛ:w ⁵ / เขาแลนจ่อเข้ามาแล้ว เขาวังจ่อเข้ามาแล้ว

ภาษาเพชรบูรณ์		ภาษากรุงเทพฯ	ตัวอย่าง
/ cɔ:n ⁵ /	จอน	ถลก (ผ้า)	/ cɔ:n ⁵ sin ⁴ . khun ⁴ su:n ¹ su:n ¹ / จอนขึ้นขึ้นสูงสูง
/ cɔ:j ³ /	จอย	นม	/ mɛ:w ² to: ² ni: ⁵ cɔ:j ³ / แมวโตขึ้นจอย 'แมวตัวขึ้นจอย'
/ cit ² ci:am ⁵ / จิดเจียม	จิ้งจก		/ cit ² ci:am ⁵ kin ² mɛ:n ² maj ⁵ / จิดเจียมกินแมงไม้ 'จิดเจียมกินแมลง'
/ cu:a ² /	จัว	แว	/ cu:a ² nɔ:j ⁵ ti: ² kɔ:n ² phe:n ² / จิวน้อยตีกลองเพล
/ su:a ⁴ khɛ:n ¹ kin ⁵ / เสื่อแซนกัน	เสื่อไม่มีแซน		/ mɛ: ³ sa:j ³ su:a ⁴ khɛ:n ¹ kin ⁵ / แม่ใส่เสื่อแซนกัน
/ kin ³ /	กิ้ง	ข้าง (ส่วนของคู่)	/ kɔ:p ⁴ kin ³ ni: ⁴ kha:t ⁴ / เกิบกิ้งนี้ขาด 'รองเทากิ้งนี้ขาด'
/ man ² kɛ:w ² / มันแกว	มันเทศ		/ bu:at ⁴ man ² kɛ:w ² / บวคมันแกว 'แกงบวคมันแกว'

ภาษาเพชรบูรณ์

ภาษากทม

ตัวอย่าง

/ man² kɛ:w² sa³ phaw² / มันแกว
มันแกวสะเภา

/ man² kɛ:w² sa³ phaw² sɛ:³
nam⁵ khɛŋ¹ /
มันแกวสะเภา แซ่หน้า แซ่

/ k ʉ:k⁴ / ก๊ก เป็นใบ
/ pa:k⁴ kʉ:k⁴ / ปากก๊ก

/ nɔ:n⁵ pa:k⁴ k ʉ:k⁴ /
น่องปากก๊ก

/ k ʉ:n³ / กึ่ง งัด

/ k ʉ:n³ khɔ:n¹ maj⁵
khɛn⁴ /
กึ่ง ขอนไม้ ชัน

/ kɔŋ³ / แก๊ง เท่ากัน

/ thɛ:k⁵ haj⁴ kɔŋ³ kan² /
แตก ไท แก๊ง กัน
'วัด ไท แก๊ง กัน'

/ kɔ:p⁴ / เก็บ รองเท้า

/ saɟ³ kɔ:p⁴ sa:¹ /
ใส่ เก็บ สา
'ใส่ เก็บ เสีย'

/ kɔ:n² / เกิน พะอง

/ ʔaw² kɔ:n² paj² pha:t⁵
waj⁵ ton⁵ ma:k⁴ /
เอา เกิน ไป พาด ไว ตน หมาก

/ ʔi:³ kɔŋ⁵ / อีแก๊ง พระจันทร์

/ ʔi:³ kɔŋ⁵ khɛn⁴ lɛ:w⁵ /
อีแก๊ง ชัน แล้ว

/ kan³ / กัน ตอน (ใช้กับ ตน ไม้)

/ kan³ dɔ:k⁴ ku:² la:p⁴ /
กัน ดอก กุหลาบ
'กัน ตน ดอก กุหลาบ'

ภาษาเพชรบูรณ์		ภาษารุงเทพา	ตัวอย่าง
/ kuj ² /	กุก	คาว	/ n <u>u</u> :a ⁵ ni: ⁴ men ¹ kuj ² / เนอนี่เหม็นกุก
/ ku:t ⁴ /	กุก	หึงกอก	/ baj ² d <u>o</u> :k ⁴ ku: ² la:p ⁴ ku:t ⁴ mət ² / ใบคอกกุกหลายกุกหมก
/ khi: ⁴ ko ² /	ชี่โกะ	จั้งเหลน	/ <u>kh</u> i: ⁴ ko ² taj ³ ju: ³ th <u>o</u> ŋ ² lan ¹ kha: ² / ชี่โกะไตอยู่เทิงหลังคา 'ชี่โกะไตอยู่บนหลังคา'
/ ko:j ³ /	กอย	กั้ง	/ <u>ko</u> :j ³ th <u>o</u> ŋ ¹ nam ⁵ man ² / กอยดั่งน้ำมัน
/ ki:a ² /	เกีย	คางคาว	/ <u>ki</u> :a ² ʔ <u>o</u> :k ⁴ ha: ¹ kin ² m <u>u</u> : ⁵ kh <u>u</u> :n ² / เกียออกหากินม้อคั้น 'เกียออกหากินเวลาบดางคั้น'
/ ki:a ³ /	เกีย	ชี่(ตือ)	/ pha: ² n <u>o</u> :ŋ ⁵ <u>ki</u> :a ³ kh <u>o</u> : ² paj ² thi:aw ³ / พาน้องเกียคอปไปเพี้ยว
/ ki:a ⁵ /	เกีย	เยื่อไม้จำพวกไม้ไผ่	/ l <u>o</u> :k ⁵ <u>ki</u> :a ⁵ maj ⁵ phaj ³ ʔ <u>o</u> :k ⁴ / ลอกเกียไม้ไผ่ออก

ภาษาเพชรบูรณ์		ภาษากรุงเทพา	ตัวอย่าง
/ kɯ:a ² /	เกือ	ให้อาหารสัตว์	/ kɯ:a ² mu: ¹ / เกือหมู
/ khiw ¹ /	ฉิว	เหม็นเขียว	/ khiw ¹ hu:a ¹ la:n ⁵ / ฉิวหัวลาน
/ khi:k ⁵ /	กึก	กึก	/ dɯ:an ² khi:k ⁵ / เคื่อนคึก
/ khi:n ¹ /	ขึ้น	ผิดข้าง, ไม่ตรงตาม ทิศทาง	/ kin ² khaw ⁴ mɯ: ² sa:j ⁵ khi:n ¹ khɛ:n ¹ / กินขวามือซ้ายขึ้นบน
/ khi:n ² /	คิง	ตัว	/ dek ² tɔ: ⁵ khi:n ² hɔ:n ⁵ / เด็กน้อยคิงรอน 'เด็กคิงรอน'
/ khi: ⁴ khep ² /	ชีเข็บ	ตะขาบ	/ khi: ⁴ khep ² tɔ:t ⁴ / ชีเข็บตอก 'ชีเข็บตอย'
/ pa: ² khen ¹ /	ปลาเข็ง	ปลาหมอ	/ pa: ² khen ¹ ket ² kheŋ ¹ / ปลาเข็งเกล็ดเข็ง
/ kheŋ ⁵ /	และ	ไม่เขื่อง	/ ka ³ ta:j ³ to: ² ni: ⁵ kheŋ ⁵ khon ² / กระต่ายโตนี้และตน 'กระต่ายตัวนี้และตน'

ภาษาเพชรบูรณ์	ภาษากรุงเทพฯ	ตัวอย่าง
/ ma:k ⁴ khɛ:ŋ ⁵ / หมากแดง	มะเขือพวง	/ kɛ:ŋ ² kaj ³ saj ³ ma:k ⁴ khɛ:ŋ ⁵ / แกงไก่ใส่หมากแดง
/ khɛ:w ³ / เขว	ปลอกมีด	/ ɾaw ² khɛ:w ³ mi:t ⁵ paj ² haj ⁴ phɔ:w ³ / เอาเขวมีดไปให้พ่อ
/ khɛ:w ⁴ / เขว	พั้น (ค่านาม)	/ khɛ:w ⁴ kha:w ¹ / เขวขาว
/ khɯ: ² / คือ	เข่าตี	/ saj ³ sɯ:a ⁴ si: ¹ ni: ⁵ khɯ: ² di: ² / ใส่เสื้อสีนี้คือตี
/ khɔ:t ⁴ / เขิด	แก (ใช้กับ หมาก)	/ ma:k ⁴ khɔ:t ⁴ / หมากเขิด
/ khɔ:k ⁵ / เค็ก	เสียเวลา	/ khɔ:k ⁵ wi:ak ⁵ / เค็กเวียก 'เค็กงาน'
/ khak ⁵ / คัก	ซัก, แนนซัก	/ hen ¹ ca:w ⁵ khak ⁵ caŋ ² / เห็นจาวคักจัง เห็นในหลวงคักจัง
/ kha:ŋ ¹ / ขาง	ตง (เครื่องเรือน)	/ phɔ:w ³ ɾaw ² ta ³ pu: ² tɔ:k ⁴ kha:ŋ ¹ / พ่อเอาตะปุดอกขาง

ภาษาเพชรบูรณ์	ภาษารุงเทพา	ตัวอย่าง
/ khuʔ ² / ชู	ปลิว, หล่นลงมา (ไขกับ วัตถุที่เบาบาง)	/ khi: ⁴ jɔ: ² khuʔ ² lon ² ma: ² / ขี้น้ำหล่นมา 'ขี้น้ำที่หล่นมา'
/ khuʔ ⁵ / คู	ตั้งตักน้ำ	/ tak ² na:m ⁵ saj ³ khuʔ ⁵ khaw ⁴ / ตักน้ำใส่คูลูเขา
/ khun ² / กุง	จกกับ	/ na: ² khɔj ⁴ khun ² na: ² kam ³ nan ² dɛ:n ² / นาขอยกุนากำนันแดง
/ khoʔ ² / โหะ	กระเทาะ	/ ka: ² la: ³ man ² khoʔ ² / กาละมังโหะ
/ ma:k ⁴ khi:ap ⁴ / หมากเขียบ	น้อยหนา	/ kin ² ma:k ⁴ khi:ap ⁴ / กินหมากเขียบ
/ khu:a ¹ / ชัว	สะพาน	/ khu:a ¹ pɛ:n ⁵ / ชัวแปน 'ชัวไม้กระดาน'
/ khu:an ⁴ / ค่าน	กาน (ของผลไม้)	/ khu:an ⁴ ma:k ⁴ pa:n ² / คานหมากปราง
/ ma:k ⁴ khuʔ ² / หมากอี่	พักทอง	/ kɛ:n ² ma:k ⁴ khuʔ ² / แกงหมากอี่

ภาษาเพชรบูรณ์	ภาษากรุงเทพฯ	ตัวอย่าง
/ sa ³ sa ² / สะเออะ	สะอึก	/ we ² la: ² sa ³ sa ² haj ⁴ kin ² na:m ⁵ / เวลาสะเออะให้กินน้ำ
/ khɔ: ² - sa:m ² / คอเอิม	คอปอก	/ pa: ⁵ mi: ² pei ² khɔ: ² sa:m ² / ปามีเป็นคอเอิม
/ sa:n ⁵ / เอ็น	เรียก, ร้องเรียก	/ paj ² sa:n ⁵ phɔ: ³ mɛ: ³ ma: ² kin ² khaw ⁴ / ไปเอ็นพ่อแม่มากินข้าว
/ sa:n ³ / อัง	คับคัง, เต็ม	/ paj ² su: ⁵ khɔ:n ¹ khon ² sa:n ³ la:j ¹ / ไปซื้อของคนอังหลาย 'ไปซื้อของคนอังมาก'
/ sa:w ² / อาว	อาวชาย	/ phɔ: ³ pha: ² nɔ:n ⁵ paj ² ba:n ⁵ sa:w ² / 'พ่อพาน้องไปบ้านอาว'
/ phi: ³ sa:j ⁵ / พี่อาย	พี่เขย	/ phi: ³ sa:j ⁵ su: ³ dɛ:n ² / พี่อายซื้อแดง
/ sa:n ³ sa: ² / โอนซา	ริงซา	/ nɔ:n ⁵ khi: ³ sa:n ³ sa: ² / น้องซื้อโอนซา
/ sa:n ² / ออง	กระตอง	/ sa:n ² taw ³ / อองเตา

ภาษาเพชรบูรณ์	ภาษารุงเทพา	ตัวอย่าง
/ ʔw:ɟ ² / ออย	ปลอบโยนให้หยุดร้องไห้	/ nɔ:w ⁵ haj ⁴ ʔw:ɟ ² nɔ:w ⁵ dɛ: ³ / นองไห้ออยนองแค 'นองร้องไห้ออยนองหนอย'
/ ʔiaʔ ² / เอียะ	ตำรอก	/ dek ² nɔ:w ⁵ ʔiaʔ ² nam ⁵ nom ² / เด็กนอยเอียะน่านม 'เด็กเอียะน่านม'
/ ʔw:am ⁵ / เอื่อม	เรือ	/ kin ² ma:k ⁴ mi: ⁵ lɛ:w ⁵ ʔw:a:m ⁵ ʔw:k ⁴ ma: ² men ¹ / กินหมากมีแล้วเอื่อมออกมาเหม็น 'กินขุ่นแล้วเอื่อมออกมาเหม็น'
/ ʔw:an ⁵ / เอื่อน	ชา (ใช้กับ <u>ฝน</u>)	/ fon ¹ ʔw:an ⁵ lɛ:w ⁵ khwɔj ³ paj ² / ฝนเอื่อนแล้วคอยไป
/ ʔu:aj ³ / อวย	หั้น (หน้า)	/ ʔu:aj ³ na: ⁴ paj ² / อวยหน้าไป
/ ma:k ⁴ mi: ⁵ / หมากมี	ขุ่น	/ ma:k ⁴ mi: ⁵ suk ² lɛ:w ⁵ / หมากมีสุกแล้ว
/ me:p ⁴ / เมบ	(นอน) คำ	/ dek ² nɔ:w ⁵ nɔ:w ² me:p ⁴ / เด็กนอยนอนเมบ 'เด็กนอนเมบ'

ภาษาเพชรบูรณ์		ภาษารุงเทพา	ตัวอย่าง
/ me:m ² /	เมม	ที่เฝ้าศพ	/ ʔaw ² sop ² paj ² phaw ¹ me:m ² wat ⁵ ka:ŋ ² / เฝ้าศพไปเฝ้า <u>เมม</u> วัดกลาง
/ dan ² mɛ:p ⁴ /	คังเหมบ	จุมกบี่	/ khon ² dan ² mɛ:p ⁴ waw ⁵ bw: ³ sat ⁵ / คนคัง <u>เหมบ</u> เว้าซัด 'คนคัง <u>เหมบ</u> พูดไม่ซัด'
/ mun ¹ /	หมิ่น	ชา	/ nan ³ ten ² kha: ¹ con ²⁺ <u>mun¹</u> / นั่งเต็งชาจน <u>ชาหมิ่น</u> 'นั่งทับ <u>ชา</u> จน <u>ชาหมิ่น</u> '
/ mɔ:j ² /	เมย	กระทิง	/ paj ² ŋin ² mɔ:j ² naj ² pa: ³ / ไปยัง <u>เมย</u> ในป่า
/ man ² /	มั่ง	ทะมัดทะแมง	/ thit ⁵ mi: ² het ⁵ wi:ak ⁵ <u>man²</u> di: ² / ทิดมีเฮ็ดเวียก <u>มั่ง</u> ดี 'ทิดมี <u>ทำงาน</u> <u>มั่ง</u> ดี'
/ ma: ³ /	หมา	หมาขาวก่อนที่จะนำไปนั่ง	/ <u>ma:³</u> khaw ⁴ ni:aw ¹ waj ⁵ nuŋ ⁴ / <u>หมา</u> ขาวเห็น <u>ขาว</u> ไวนั่ง
/ ma:n ² /	มาน	คั่งทอง, มีทอง	/ mi:a ² khwɔj ⁴ <u>ma:n²</u> daj ⁵ sa:m ¹ <u>sa:m:an²</u> / เมีย <u>ข่อย</u> <u>มาน</u> ไค <u>สาม</u> เดือน 'เมีย <u>ฉัน</u> <u>มาน</u> ไค <u>สาม</u> เดือน'

ภาษาเพชรบูรณ์	ภาษากรุงเทพฯ	ตัวอย่าง
/ ma:j ² /	มาย	คล้าย (ไขกับค้าย) / <u>ma:j²</u> - <u>da:j⁵</u> <u>wa:k⁴</u> <u>ca:k⁴</u> <u>kan²</u> / มายค้ายออกจากกัน
/ mon ⁴ /	มัน	ลอด , แทรกตัวเข้าไป / <u>mon⁴</u> <u>paj²</u> <u>taj⁵</u> <u>la:n³</u> / มันไปไต่กลาง 'มันไปไต่ถนน'
/ mɔʔ ⁵ /	เมาะ	เอาศีรษะเข้ามาชน / <u>nɔ:n²</u> <u>mɔʔ⁵</u> <u>kha:1</u> <u>mɛ:3</u> / นอนเมาะขาม
/ mɔ:3 /	หม่อ	ไกล / <u>ba:n⁵</u> <u>khɔj⁴</u> <u>ju:3</u> <u>mɔ:3</u> <u>ta³la:t⁴</u> / บ้านขอย่อยหม่อตลาด 'บ้านฉันขอย่อยหม่อตลาด'
/ mɔ:j ² /	มอย	ค้อยของเข้าไป / <u>kha³</u> <u>mɔ:j²</u> <u>mɔ:j²</u> <u>khaw⁴</u> <u>paj²</u> <u>naj²</u> <u>ba:n⁵</u> / ขโมยมอยเข้าไปในบ้าน
/ mi:an ⁵ /	เมี่ยน	เก็บรักษา / <u>ja:j²</u> <u>mi:an⁵</u> <u>non²</u> <u>waj⁵</u> <u>naj²</u> <u>hi:p⁴</u> / ยายเมี่ยนเงินไว้ในหีบ
/ niŋ ⁴ /	นึ่ง	แก้งกัน / <u>lu:k⁵</u> <u>niŋ⁴</u> <u>kan²</u> <u>het⁵</u> <u>wi:ak⁵</u> / ลูนึ่งกันเฮ็ดเวียก 'ลูนึ่งกันทำงาน'

ภาษาเพชรบูรณ์		ภาษารุงเทพา	ตัวอย่าง
/ nam ² /	น้ำ	ตาม	/ nɔːŋ ⁵ mak ⁵ nam ² mɛː ³ / หนองน้ำแม่ หนองขอมน้ำแม่
/ na:n ¹ /	หนาน	แปลง(ผัก)	/ na:n ¹ phak ² ka:t ⁴ / หนานผักกาด
/ ni:an ³ /	เหนียง	คดง; เกลาให้เขากัน	/ ni:an ³ pɛːŋ ⁵ kap ² nam ⁵ ta:n ² / เหนียงแปงกับน้ำตาล
/ nu:a ² /	นิ้ว	มีรสดี	/ nam ⁵ paː ² niː ⁴ nu:a ² / น้ำปลานิ้ว
/ ñip ² /	หยับ	เย็บ	/ ñip ² suːa ⁴ / หยับเสื่อ
/ ñiʔ ² /	หยิ	ทำจุ่มย่น (แสดงกริยา รังเกียจ)	/ hen ¹ waː ³ khaw ¹ pen ² khon ² ba:n ⁵ nɔːk ⁵ loːj ² ñiʔ ² dan ² saɟ ³ / เห็นว่าเขาเป็นคนบ้านนอกเลยหยิดังใส่ เห็นว่าเขาเป็นคนบ้านนอกเลยหยิจุมใส่
/ khiː ⁴ kha ³ ñuː ² /	หืด หืดขยือ	หืด	/ phɔː ³ pen ² khiː ⁴ kha ³ ñuː ² / พอเป็นหืดขยือ
/ ñuːŋ ³ /	หึ่ง	ฮัก	/ thɔːŋ ⁵ ñuːŋ ³ / ทองหึ่ง

ภาษาเพชรบูรณ์		ภาษากรุงเทพฯ	ตัวอย่าง
/ ñaʔ ⁵ /	ยะ	แตกออก, แยกออก	/ din ² ñaʔ ⁵ / กิน <u>ยะ</u>
/ ñan ³ /	หยั่น	เขย่า (ต้นไม้)	/ khaw ¹ ñan ³ ton ⁵ maj ⁵ / เขา <u>หยั่น</u> ต้นไม้
/ ñw:ŋ ⁵ /	ย่อง	ยกย่อง	/ nak ⁵ li:an ² ñw:ŋ ⁵ khu: ² / นักเรียน <u>ย่อง</u> ครู
/ ñw:j ⁴ /	ยอย	กะรุ้งกะวี่ง	/ sɯ:a ⁴ ñw:j ⁴ / เสื่อ <u>ยอย</u>
/ khi: ⁴ nɯ:a ⁴ /	ชีเขือ	ชยะ	/ ʔaw ² khi: ⁴ nɯ:a ⁴ paj ² / thim ⁴ / เอา <u>ชี</u> เขือไป <u>ชิม</u> 'เอา <u>ชี</u> เขือไป <u>ทิ้ง</u> '
/ ñɯ:aj ³ /	เขือย	รวน (ไขกับ <u>ข้าว</u>)	/ khaw ⁴ ñɯ:aj ³ / <u>ข้าว</u> <u>เขือย</u>
/ ñuaʔ ⁵ /	ยัวะ	ยุ	/ ñuaʔ ⁵ haj ⁴ khaw ¹ ti: ² / kan ² / <u>ยัวะ</u> ให้ <u>เขา</u> ตี <u>กัน</u>
/ ŋɯt ⁵ /	จืด	ส่งสัย	/ na: ⁴ ŋɯt ⁵ / <u>นาง</u> <u>จืด</u>
/ ŋw:ŋ ² /	เงิง	กระดก <u>ขึ้น</u>	/ ji:ap ⁴ maj ⁵ kha:ŋ ⁴ / di:aw ² lɛ:w ⁵ man ² / ŋw:ŋ ² / <u>เหยียบ</u> ไม้ <u>ขวาง</u> เคียว <u>แล้ว</u> มัน <u>เงิง</u>

ภาษาเพชรบูรณ์		ภาษากรุงเทพฯ	ตัวอย่าง
/ ɲaʔ ⁵ /	งะ	ง้าง	/ ɲaʔ ⁵ kha:¹ ta³kaj² จว:k⁴ ca:k⁴ kan² / งะชาตะไกรออกจากกัน
/ ɲan² /	งัน	ฉลอง	/ ʔaw² ɲan̄¹ ma:² ɲan² bu:at⁴ / เอาหนึ่งมางันมาช
/ ɲaj³ /	โง	ฟุ้งกระจาย	/ khi:⁴ fun³ ɲaj³ / ซึ้นโง
/ ɲo:ɟ⁴ /	โง้ย	โคน, ล้ม	/ ton⁵ ma:k⁴ kha:m¹ ɲo:ɟ⁴ lɛ:w⁵ / ตนหมากขามโง้ยแล้ว
/ mɛ:ɲ² ɲo:t⁵ /	แมงงอก	แมลงป่อง	/ mɛ:ɲ² ɲo:t⁵ tɔ:t⁴ / แมงงอกทอด แมงงอกตอย
/ ɲu:ak⁵ /	งวก	หิ้ง(ถ้ำ)	/ li:aw¹ ban̄³ lɛ:w⁵ ɲu:ak⁵ kap² / เหลียวเบ็งแล้วงวกถ้ำ
/ fa:w⁵ /	ฟ้าว	รีบ	/ fa:w⁵ paj² lo:ɲ² li:an² / ฟ้าวไปโรงเรียน
/ fɔ:ɟ² /	ฟอย	ไม้กวาด	/ ʔaw² fɔ:ɟ² ku:at⁴ hu:an² / เอาฟอยกวาดเรือน

ภาษาเพชรบูรณ์	ภาษารุงเทพา	ตัวอย่าง
/ fɯ:at ⁵ / เพื่อค	หก, กระจอก	/ kɛ:ŋ ² fɯ:at ⁵ / แกง <u>เพื่อค</u>
/ fɯ:an ² / เพื่อง	ฟางข้าง	/ nu:a ² kin ² fɯ:an ² / วั <u>ก</u> ิน <u>เพื่อง</u>
/ kho:t ⁴ sim ¹ / ชอคสิม	ด้งลุนิมิต	/ wat ⁵ phon ³ kho:t ⁴ sim ¹ / วั <u>ค</u> เ <u>็น</u> ชอค <u>สิม</u> 'วั <u>ค</u> ท <u>าน</u> ชอค <u>สิม</u> '
/ sen ¹ / เสัง	ประกวดกัน	/ ɔaw ² ko:ŋ ² ma:2 ti:2 sen ¹ kan ² / เอ <u>าก</u> ล <u>อง</u> มา <u>ค</u> ี <u>เ</u> สัง <u>กัน</u>
/ kha: sen ⁴ / ชาเสง	ชาทะเล	/ khon ² kha:1sen ⁴ ña:ŋ ³ sa:5 / ค <u>น</u> ชา <u>เสง</u> ย <u>าง</u> ชา 'ค <u>น</u> ชา <u>เสง</u> ค <u>เ</u> ิน <u>ชา</u> '
/ sew ⁵ / เซว	เปี้ยว	/ won ² kom ² ni:4 sew ⁵ / ว <u>ง</u> ก <u>ล</u> ม <u>นี้</u> เซ <u>ว</u>
/ se:5 / เซ	โยเย	/ hu:an ² lan ¹ han ⁴ se:5 / ร <u>เ</u> ือ <u>น</u> ท <u>ล</u> ง <u>นี้</u> เซ <u>ว</u>
/ sɛ:p ⁵ / แซบ	อรอย	/ kɛ:ŋ ² ni:4 sɛ:p ⁵ / แก <u>ง</u> นี้ <u>แซบ</u>
/ sɛ:m ¹ / แสม	พุดสอด	/ ja:3 sɛ:m ¹ phu:4ñaj ³ / อ <u>ย</u> า <u>แสม</u> ใ <u>หญ</u> ่

ภาษาเพชรบูรณ์

ภาษากองเทพา

ตัวอย่าง

/ saʔ ⁵ /	ชะ	หรือ	/ ja: ³ saʔ ⁵ khw:ŋ ¹ / อญาชะของ
/ saw ² /	เขา	หยุค; หายจากป่วย	/ saw ² het ⁵ wi:ak ⁵ / เขาเอ็ดเวียก 'เขาทำงาน' / saw ² khaj ⁴ / เขาไซ
/ sup ² /	สุม	สาม, ไส	/ sup ² ka:p ⁴ / สุมเก็บ 'สุมรองเท้า'
/ suʔ ⁵ /	สุ	สอยให้หลนลงมา	/ suʔ ⁵ ma:k ⁴ huŋ ³ / สุหมากหุง 'สุมะละกอ'
/ son ⁴ /	สัง	กางเกง	/ son ⁴ kha: ¹ ña:w ² / สังขาขาว
/ sw:t ⁵ /	ชอก	ทะลุ	/ w:k ⁴ kw:k ⁴ ni: ⁴ paj ² sw:t ⁵ ta ³ la:t ⁴ / ออกตรอกนี้ไปชอกคตลาด
/ sw:m ² /	ชอม	สังเกต	/ sw:m ² bæŋ ³ hen ¹ khaw ¹ paj ² lo:ŋ ² li:an ² su:aj ¹ / ชอมเบ็งเห็นเขาไปโรงเรียนสวย 'ชอมดูเห็นเขาไปโรงเรียนสวย'

ภาษาเพชรบูรณ์		ภาษารุงเทพา	ตัวอย่าง
/ siaʔ ² /	เสี่ยะ	ชะะ	/ siaʔ ² hɔːj ¹ / เสี่ยะหอย
/ si:aw ³ /	เสี่ยว	เกลอ	/ pen ² si:aw ³ kan ² / เป็นเสี่ยวกัน
/ su:a ³ /	เสื่อ	พื่อน	/ pu: ² su:a ³ nɔːn ² / ปูเสื่อนอน
/ su:ap ⁵ /	เชือบ	เคลิมหลับ	/ nɔːn ² phɔː ² su:ap ⁵ / นอนพอเชือบ
/ su:an̄j ³ /	เสื่อง	ชอน	/ ʔaw ² mi:t ⁵ paj ² su:an̄j ³ waj ⁵ / เอามัดไปเสื่องไว้
/ su:an̄j ⁴ /	เสื่อง	ชำเสื่อง	/ su:an̄j ⁴ ta: ² ban̄j ³ / เสื่องตาเบ็ง 'เสื่องตากู'
/ het ⁵ /	เฮ็ด	ทำ	/ het ⁵ ʔan̄j ¹ / เฮ็ดหยัง 'เฮ็ดอะไร'
/ hɛ:t ⁴ khɔː ² /	แตกคอ	แตกคอ	/ pen ² wat ² lɛ:w ⁵ hɛ:t ⁴ khɔː ² / เป็นหวัดแล้วแตกคอ
/ hɛ:n ⁴ /	แห่น	แพะ	/ ma: ¹ hɛ:n ⁴ ka ³ du:k ⁴ / หมาแห่นกระดูก

ภาษาเพชรบูรณ์		ภาษากรุงเทพ	ตัวอย่าง
/ ha:j ³ /	หาย	กรอก	/ <u>ha:j</u> ³ na:m ⁵ saj ³ khu:at ⁴ / หายน้ำใส่ขวด
/ hun ¹ /	หุน	โกรธ	/ <u>hun</u> ¹ haj ⁴ nak ⁵ li:an ² / หุนหนักเรียน 'โกรธหนักเรียน'
/ ma:k ⁴ hun ³ /	ตมมากหุง	มะละกอ	/ tam ² <u>so:m</u> ⁴ ma:k ⁴ <u>hun</u> ³ / ตำสมทมากหุง 'สมตำทมากหุง'
/ hu:p ⁴ /	หุบ	ซดทิ้งถวย	/ <u>hu:p</u> ⁴ ke:n ² / หุบแกง
/ tam ³ hu:k ⁴ /	ตำหุก	ทอผ้า	/ <u>tam</u> ³ <u>hu:k</u> ⁴ sin ⁴ / ตำหุกขึ้น
/ hom ¹ /	หม	ระอุ	/ mo: ⁴ <u>khaw</u> ⁴ <u>hom</u> ¹ le:w ⁵ / หมอขาวหมแล้ว
/ hon ⁴ /	หง	หึ่งอยู่	/ na:m ⁵ <u>hon</u> ⁴ ju: ³ naj ² sa? ² / นำหึ่งอยู่ในสระ
/ hɔɔ ⁵ /	เฮาะ	เก็บรวบรวม	/ <u>hɔɔ</u> ⁵ nu:n ² waj ⁵ su: ⁵ lot ⁵ / เฮาะเงินไว้ซอกรด
/ hi:a ³ /	เหี้ย	หลน	/ ta:n ² <u>hi:a</u> ³ / สองคี่ตี้ย

ภาษาเพชรบูรณ์	ภาษากรุงเทพฯ	ตัวอย่าง
/ hu:ak ⁵ / ฮวก	ลูกออก	/ hu:ak ⁵ mi:2 si:3 kha:1 / ฮวกมีสี่ขา
/ hu:an ³ / หวน	เสียบ (ไขกับ ไข)	/ na:4 ho:n ⁵ khaj ³ hu:an ³ lew ² / หนารอนไขหวนเร็ว
/ lɛ:p ⁴ / แลพบ	เรียง (ลักษณะนามที่ไขกับตั้งของใบพลู)	/ su:5 phu:2 cak ² lɛ:p ⁴ / ซ้อพลูจักแลพบ ซ้อพลูกแลพบ
/ lɛ:n ³ / แลง	คอกวัวคอกควาย	/ paw ² nu:a ² khaw ⁴ lɛ:n ³ / เอาวัวเขาแลง
/ lu:n ³ / ลัน	เกินหน้า	/ ja:n ⁵ khaw ¹ daj ⁵ di:2 lu:n ³ / ยานเขาไคคิลัน 'กัวเขาไคคิลัน'
/ luʔ ² / หล	แทง	/ luʔ ² lu:k ⁵ / หลลล
/ lun ² / ลุน	ที่หลัง	/ khɔj ⁴ kə:t ⁴ lun ² son ¹ kha:m ² / ขอยเกิดลุนสงคราม
/ lu:p ⁴ / หลบ	กรูกันเข้ามา	/ ma:1 lu:p ⁴ ma:2 saj ³ / หมาหลบมาใส่ 'หมากรูกันเข้ามาหา'

ภาษาเพชรบูรณ์	ภาษารุงเทพา	ตัวอย่าง
/ lo:t ⁵ / โลก	ทันที, เลย	/ khi:an ¹ loŋ ² lo:t ⁵ / เขียนลงโลก
/ loj ³ / ลอย	ไม่มีแรง	/ khe:n ¹ loj ³ / แขนลอย
/ lu:am ⁴ / เลื่อม	เป็นมัน	/ ko:p ⁴ lu:am ⁴ / เก็บเลื่อม 'รองเทาเลื่อม'
/ lua ⁵ / ลัวะ	ทะลัก	/ khaw ¹ thuu:k ⁴ the:ŋ ² saj ⁴ lua ⁵ / เขาถูกแทงได้ลัวะ
/ mu:we:n ² / มือเวน	กลางวัน	/ mu:we:n ² het ⁵ wi:ak ⁵ / มือเวนเอ็ดเวียก 'มือเวนทำงาน'
/ waw ⁵ / เว้า	พุด	/ ja: ³ waw ⁵ la:j ¹ / อญาเว้าหลาย 'อญาเว้ามาก'
/ wi:ak ⁵ / เวียก	งาน	/ het ⁵ wi:ak ⁵ / เอ็ดเวียก 'ทำเวียก'
/ jɛŋ ³ / แหยง	ที่นั่งบนหลังช้าง	/ khon ² khi: ³ thaŋ ² jɛŋ ³ / คนขี่เทิงแหยง 'คนขี่บนแหยง'

ภาษาเพชรบูรณ์	ภาษากรุงเทพฯ	ตัวอย่าง
/ jɯn˥˥ / ย็	เอื่อม	/ jɯn˥˥ jip ² mu:ak ⁴ / ย็หยิบหมวก
/ ja:n ⁵ / ยาน	กั้ว	/ ja:n ⁵ phi: ¹ / ยานี่
/ khi: ⁴ jo:j ⁵ / ช็โยย	ใจเสาะ	/ khon ² khi ⁴ jo:j ⁵ lo: ⁵ no:j ³ di:aw ² haj ⁴ la:w ⁵ / คนช็โยยล่อนอยเคี้ยวไห้แล้ว
/ jɔ:ŋ ² / ยอง	วาง	/ ɤaw ² naŋ ³ sɯn: ¹ jɔ:ŋ ² thəŋ ² toɤ ⁵ / เอาหนั่งสื้อยองเหิงโต๊ะ 'เอาหนั่งสื้อยองบนโต๊ะ'

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ผลของการศึกษาค้นคว้าเรื่อง ระบบหน่วยเสียงในภาษาดั้นเพชรบูรณ์ พอจะสรุปได้ดังนี้ คือ

หน่วยเสียง

หน่วยเสียงในภาษาดั้นเพชรบูรณ์ มีอยู่ ๓ ประเภท คือ หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ และหน่วยเสียงวรรณยุกต์

๑. หน่วยเสียงพยัญชนะ

หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาดั้นเพชรบูรณ์ มีแต่หน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยว ๒๐ หน่วย ดังนี้ คือ /p/, /ph/, /b/, /t/, /th/, /d/, /c/, /k/, /kh/, /ʔ/, /m/, /n/, /ñ/, /ɲ/, /f/, /s/, /h/, /l/, /w/, และ /j/

หน่วยเสียงพยัญชนะทุกหน่วยเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะต้น และที่ปรากฏเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย มี ๘ หน่วย คือ /p/, /t/, /k/, /ʔ/, /m/, /n/, /ɲ/ และ /j/

๒. หน่วยเสียงสระ

หน่วยเสียงสระในภาษาดั้นเพชรบูรณ์ แบ่งออกเป็น ๒ ชนิด คือ

๒.๑ หน่วยเสียงสระเดี่ยว มีอยู่ ๑๘ หน่วย ดังนี้ คือ /i/, /i:/, /e/, /e:/, /ɛ/, /ɛ:/, /u/, /u:/, /o/, /o:/, /a/, /a:/, /u/, /u:/, /o/, /o:/, /ɔ/, และ /ɔ:/

๒.๒ หน่วยเสียงสระประสม มีอยู่ ๕ หน่วย ดังนี้ คือ /ia/, /i:a/, /u:a/, /uɑ/, และ /u:a/

๓. หน่วยเสียงวรรณยุกต์

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาดั้นเพชรบูรณ์ มีอยู่ ๕ หน่วย แต่เป็น ๖ เสียง ดังนี้ คือ

๓.๑ หน่วยเสียงคำ - ขึ้น

๓.๒ หน่วยเสียงคำ - ระดับ ซึ่งประกอบด้วย เสียงคำ - ระดับ และ

เสียงต่ำกลาง - รัศบี้

- ๓.๓ หน่วยเสียงกลาง
- ๓.๔ หน่วยเสียงสูง - ตก
- ๓.๕ หน่วยเสียงสูง - รัศบี้

ลักษณะพยางค์

การประกอบหน่วยเสียงชนิดต่าง ๆ เหล่านี้เข้าเป็นพยางค์ หรือที่เรียกว่า ลักษณะโครงสร้างของพยางค์ ซึ่งอาจจะแบ่งออกได้เป็น ๑๕ แบบ และจัดรวมเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ ๕ ประเภท ดังนี้

๑. ประเภท CVV ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันออกไปเป็น ๕ แบบ คือ CVV^1 , CVV^2 , CVV^3 , C_2VV^4 และ CVV^5
๒. ประเภท CVVN ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันออกไปเป็น ๕ แบบ คือ C_2VVN^1 , $CVVN^2$, $CVVN^3$, C_2VVN^4 , และ $CVVN^5$
๓. ประเภท CVVS ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันออกไปเป็น ๒ แบบ คือ $CVVS^4$ และ $CVVS^5$
๔. ประเภท CVN ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันออกไปเป็น ๕ แบบคือ CVN^1 , CVN^2 , CVN^3 , C_2VN^4 และ CVN^5
๕. ประเภท CVS ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันออกไปเป็น ๒ แบบ คือ CVS^2 และ CVS^5

ความหมายของคำที่มีใช้ในภาษาเพชรบูรณ์

คำที่มีใช้ในภาษาเพชรบูรณ์ทั้งที่ใช้ในความหมายตรง และไม่ตรงกับภาษากรุงเทพฯ คำที่มีใช้ในภาษาเพชรบูรณ์เมื่อเปรียบเทียบกับภาษากรุงเทพฯ อาจจะแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ ๓ ประเภท ดังนี้ คือ

๑. คำที่มีใช้เฉพาะในภาษาเพชรบูรณ์
๒. คำที่มีใช้ทั้งในภาษาเพชรบูรณ์และภาษากรุงเทพฯ แต่ใช้ในความหมายต่างกัน

๓. คำคนละคำกัน แต่ในภาษาเพชรบูรณ์และภาษากรุงเทพฯใช้ในความหมายเดียวกัน

ขอเสนอแนะ

เรื่องระบบหน่วยเสียงในภาษาดินเพชรบูรณ์ที่ได้ศึกษามาแล้วนั้น ผู้เขียนได้ศึกษาเฉพาะเรื่องหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ การประกอบหน่วยเสียงชนิดต่าง ๆ เหล่านี้เข้าเป็นพยางค์ ตลอดจนอธิบายความหมายของคำที่ใช้เป็นข้อมูลไม่ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของหน่วยเสียง (correspondence) ในภาษาเพชรบูรณ์กับภาษากรุงเทพฯ เช่น หน่วยเสียงพยัญชนะ /h/ และ /l/ ในภาษาเพชรบูรณ์จะมีความสัมพันธ์กับหน่วยเสียงพยัญชนะ /r/ ในภาษากรุงเทพฯ ตัวอย่างเช่น คำว่า / hu:² / ฮู ตรงกับคำว่า / ru: / รู คำว่า / lot⁵ / ลต ตรงกับคำว่า / rot / รต เป็นต้น หรือหน่วยเสียงสระ /o/ ในภาษาเพชรบูรณ์จะมีความสัมพันธ์กับหน่วยเสียงสระ /u/ ในภาษากรุงเทพฯ ตัวอย่างเช่น คำว่า / thon¹ / ถง ตรงกับคำว่า / thun¹ / ถง หรือหน่วยเสียงวรรณยุกต์หน่วยเสียงสูง - ระดับในภาษาเพชรบูรณ์จะมีความสัมพันธ์กับหน่วยเสียงวรรณยุกต์โทในภาษากรุงเทพฯ ตัวอย่างเช่น คำว่า / ka:nu⁵ / ตาง ตรงกับคำว่า / ka:nu / กาง เป็นต้น ดังนั้นผู้เขียนใครจะเสนอแนะให้ผู้สนใจศึกษาภาษาดินศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของหน่วยเสียงในภาษาเพชรบูรณ์กับภาษากรุงเทพฯ หรือกับภาษาดินอื่น ๆ และศึกษาเรื่องความหมายของคำในภาษาดินอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันที่ได้ศึกษาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ตลอดจนศึกษาเรื่องสำนวนภาษาในภาษาดินเพชรบูรณ์และภาษาดินอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อจะได้มีความรู้เรื่องภาษาดินกว้างขวางยิ่งขึ้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย